

บทที่ 1

บทนำ

การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายนโยบายที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้กำหนดและนำเสนอไว้ต่อประชาชนก่อนกระบวนการเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างยั่งยืนหากขาดการบูรณาการกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดในภาพรวม ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหา หรือศักยภาพในบางประเด็นที่จะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับ

ดังนั้นในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการประสานยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับเพื่อให้การดำเนินงานประสานสอดคล้องและสนับสนุนกัน เพื่อแปลงนโยบายนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองที่มีความเชื่อมโยงกันของการพัฒนาในจังหวัด และยุทธศาสตร์จังหวัดในรายละเอียดต่อไป

แผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 มี 2 ประเภท คือ

1. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา** หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน
2. **แผนพัฒนาสามปี** หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในจังหวัด
2. เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในภาพรวมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง
3. เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น “แผนพัฒนาสามปี”

4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนา บุคลากร พัฒนาคุณภาพ สาธารณูปโภค และการบริหาร การจัดการที่ดี
5. เพื่อประสานการพัฒนาให้สอดคล้องทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อกำหนดทิศทางการ พัฒนาและห้วงระยะเวลาให้ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี ซึ่งมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. เตรียมการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการจัดทำแผนพัฒนา สามปี ดังนั้น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้ว (ใช้กรอบยุทธศาสตร์ฯ เดียวกันกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี) จะต้องกำหนด ระยะเวลาดำเนินการให้เหมาะสมเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.2 การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการ พัฒนา รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือ ทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจัดในคราวเดียวกันกับการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี โดยแจ้งวัตถุประสงค์และนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาของแต่ละประเภทได้อย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ

1.3 ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยพิจารณาวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการ พัฒนา ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ว่าควรจะต้องปรับปรุง แก้ไขหรือคงไว้ในประเด็นใด เพื่อจัดทำ เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลับใหม่

1.4 สำหรับข้อมูลในการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้พิจารณาจากปัญหาความต้องการของประชาชน นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช 2 ค ผังเมืองหรือผังตำบล เมืองน่าอยู่ วัฒนธรรม ของท้องถิ่น เป็นต้น

ในการจัดเก็บข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจจัดเก็บข้อมูลในคราวเดียวกันเพื่อใช้ประโยชน์ ในการจัดทำแผนพัฒนาทั้ง 2 ประเภทได้ แต่หากมีประเด็นใดไม่เกี่ยวเนื่องกันก็ให้แยกข้อมูลให้ชัดเจน

1.5 ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดย

1.5.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ การวิเคราะห์ ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (SWOT Analysis) ตลอดจนการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

1.5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ รายละเอียดตาม แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553 – 2555) โดยพิจารณานำปัญหา/ความต้องการของชุมชน มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รูปแบบเค้าโครงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้ถือปฏิบัติ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 712 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2549

3. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

4. เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ โดยทั่วกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เป็นเครื่องมือในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในจังหวัด
2. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในภาพรวมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง
3. เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น “แผนพัฒนาสามปี”
4. เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนา บุคลากร พัฒนาคุณภาพ สาธารณูปโภค และการบริหารจัดการที่ดี
5. ประสานการพัฒนาให้สอดคล้องทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- (1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดแย้งต่อกฎหมาย
- (2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น
- (5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น

- (6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 เฉพาะภายในเขตสภาพำบล
- (7) คຸ້ມครอง ดູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮັກສາທຳຢາກຮຸຣຣມຊາຕີແລະສິ່ງແວດລ້ອມ
- (8) จัดทำกิจกรรมใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ที่อยู่ในเขตองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (9) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

กฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 45(8) ให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น สมควรให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

- (1) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) บำบัดน้ำเสีย
- (4) บຳຮຸກຮັກສາທຳຢາກຮຸຣຣມຊາຕີແລະສິ່ງແວດລ້ອມ
- (5) วางผังเมือง
- (6) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบท และกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
- (7) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ
- (8) จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด
- (9) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (10) รักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (11) จัดการศึกษาทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ศีลธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ และสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร
- (13) จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์และการสาธารณสุขการ
- (14) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค
- (15) จัดตั้งและการบำรุงสถานพยาบาล
- (16) ส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (17) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ
- (18) กิจการที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบ
- (2) ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (3) การสนับสนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (5) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (6) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (7) การจัดการศึกษา
- (8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- (10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- (11) การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
- (12) การจัดการและดูแลสถานียขนส่ง ทั้งทางบกและทางน้ำ
- (13) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (14) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (15) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ ที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (16) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- (17) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- (18) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- (19) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (20) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- (21) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (22) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (23) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตกิจการนั้น เป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (24) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (25) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(26) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(27) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(28) กิจการอื่นใดเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เพื่อให้การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตจังหวัด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด จึงสมควรกำหนดลักษณะของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้น

อาศัยอำนาจตามมาตรา 12 (15) และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงประกาศกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชยกรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด “มีหน้าที่ที่ต้องทำ”

ข้อ 3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะ กรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้นมีความสามารถที่จะ ดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด จะกระทำได้ในกรณีที่ เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาชน องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของ การส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของหรือ การเข้าไปดำเนินการแทน

ข้อ 4 หากมีปัญหา ข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2546

(ลงชื่อ) จาตุรงค์ ฉายแสง

(นายจาตุรงค์ ฉายแสง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ตราประจำจังหวัดระยอง”

เกาะในภาพ คือเกาะเสม็ด ซึ่งอยู่นอกฝั่งของตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
เป็นเกาะที่มีมะพร้าวมาก หาดทรายขาวสะอาดเหมือนน้ำตาลทราย
พลับพลานภาพ หมายถึง พลับพลาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ
ให้สร้างไว้เป็นที่ประทับระหว่างเสด็จประพาสเกาะนี้

คำขวัญจังหวัดระยอง

“ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

สีประจำจังหวัดระยอง

สีแดง หมายถึง สันักสู์ ที่พระเจ้าตากได้กอบกู้ประเทศชาติ
พักกองทัพที่ได้ต้นสะตือ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล จังหวัดระยอง
สีเหลือง หมายถึง สิริกชาติ

สีน้ำเงิน หมายถึง สีแห่งความสดใ สีสแห่งความเย็น หมายถึงสี
ของน้ำทะเล ซึ่งจังหวัดระยอง มีชายฝั่งติดทะเลยาวถึง 100 กิโลเมตร

ต้นไม้ประจำจังหวัด
ต้นประดู่

ดอกไม้ประจำจังหวัด
ดอกประดู่

ต้นไม้พระราชทาน
ต้นสารภีทะเล

ประวัติและความเป็นมาของจังหวัดระยอง

ตามหลักฐานและประวัติศาสตร์ระยอง เริ่มมีชื่อปรากฏในพงสาวดารเมื่อปี พ.ศ.2113 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา

ส่วนประวัติศาสตร์ดั้งเดิมก่อนหน้านี้เป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่พอจะเชื่อถือได้ว่าระยอง น่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นสมัยขอม คือเมื่อประมาณ พ.ศ. 1500 ซึ่งสมัยที่ขอมมีอำนาจครอบคลุมอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ มีเมืองนครธมเป็นราชธานี ขอมได้สร้างเมืองนครพนมเป็นเมืองหน้าด่านแรก เมืองพิมายเป็นเมืองอุปราช และได้สถาปนาเมืองลพบุรีขึ้นเป็นเมืองสำคัญด้วย ส่วนทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองนครธม เมืองหน้าด่านเมืองแรก ขอมสร้างก็คือเมืองจันทบูร หรือ จันทบุรีในปัจจุบันนี้ เมื่อขอมสร้างเมืองจันทบุรีเป็นเมืองหน้าด่านอารยธรรมของขอมจึงแพร่เข้ามาสู่แคว้นทราวดี จึงอนุมานว่าขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองนี้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด โดยนักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ค้นพบ คือซากหินสลักศิลปะแบบขอมรูปต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านคอน บ้านหนองเต่า ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยองกับมีคูค่ายและซากศิลาแลง ศิลปะแบบขอมที่บ้านคลองยายร้า ตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย

นอกจากนี้ เมืองระยองยังมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญของชาติไทย กล่าวคือเมื่อปี พ.ศ. 2309 พม่ายกทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยาด้วยกำลังพลมหาศาล ฝ่ายไทยมีกำลังน้อยและขาดความสามัคคี พระยาวชิรปราการ หรือ พระยาตาก ซึ่งถูกเกณฑ์ไปช่วยป้องกันกรุงศรีอยุธยา ได้นำไพร่พลเข้าต่อสู้ป้องกันรักษากรุงเทพฯ ไว้อย่างสุดความสามารถ จนกระทั่งเห็นว่าไม่อาจรักษากรุงเทพฯ ไว้ต่อไปได้แล้วจึงได้รวบรวมกำลังพลประมาณ 500 คน ตีฝ่าวงล้อมของข้าศึกออกมามุ่งหน้าสู่ภาคตะวันออก ได้เดินทัพผ่านเมืองต่าง ๆ โดยมหายศุดพักพ่ายพลที่เมืองระยองผูกช้างทรงที่ได้ต้นสะตือ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล (ปัจจุบันต้นสะตือยังคงปรากฏเป็นหลักฐาน) พระยาตากได้ปราบปรามคณะกรรมการเมืองที่แข็งข้อ และได้รวบรวมพลที่เมืองระยอง ข้าราชการและประชาชนผู้จงรักภักดีได้พร้อมใจกันยกย่องสถาปนาพระยาตากขึ้นเป็น “เจ้าตากสิน” เมื่อปี พ.ศ.2310 ณ วัดลุ่มมหาชัยชุมพลเมืองระยองนี้เอง ต่อมาได้เดินทัพไปตีเมืองจันทบุรียึดเป็นที่มั่นและกอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้ในที่สุด

ความเป็นมาของเมืองระยอง

โดยสังเขป พอสรุปได้ดังนี้

1. เดิมถิ่นนี้มีชนเผ่า **ของ** อาศัยอยู่ ซึ่งอพยพมาจากเขมร ชาวป่าพวกนี้นิยมใช้ลูกปัดสีต่าง ๆ และทองเหลืองเป็นเครื่องประดับเรียก **ไม้ป่าประดู่** ตามภาษาของว่า **ราย้อง** ต่อมาเปลี่ยนเป็น **ระยอง**
2. คำว่า **ระยอง** ไม่มีในพจนานุกรม ดังนั้น จึงเพียงแต่สันนิษฐานว่า **ระยอง** คือเขตแดนของแผ่นดิน
3. อีกความเห็นหนึ่งให้ความเห็นว่า **ระยอง** น่าจะหมายถึง **ไม้ประดู่** (ภาษาของ : ชนคดีหนึ่ง ในภูมิภาคนี้) และปัจจุบันตำบลที่เป็นตัวเมืองระยอง คือ **ตำบลท่าประดู่**
4. มีการสันนิษฐานว่า เดิมมีสุภาพสตรีสูงอายุนั่งชื่อว่า **ยายยอง** มาตั้งหลักปักฐานทำไร่ในแถบนี้ก่อนผู้อื่น จึงเรียกบริเวณนี้ว่า **ไร่ยายยอง** ต่อมาเพี้ยนเป็น **ระยอง** ในปัจจุบัน

หมายเหตุ

“ของ” เป็นชนกลุ่มน้อยของภาคตะวันออก เชื่อกันว่าพื้นที่ตั้งแต่ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เป็นต้นไปจนถึงพื้นที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด เป็นดินแดนที่ “ของ” เคยอาศัยอยู่ ภาษาของ “ของ” นักภาษาศาสตร์ได้กล่าวไว้ว่าเป็นภาษาตระกูลมอญ – เขมร ซึ่งมีลักษณะและสำเนียงแตกต่างไปจากภาษาเขมร ไม่มีตัวอักษรในการเขียน ภาษาของมีเพียงภาษาพูดเท่านั้น ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณีความคิดและความเชื่อซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของ “ของ” ปัจจุบันนี้ยังหาได้จากบางส่วนของอำเภอท่าใหม่และบ้านทุ่งพลของอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี สำหรับในจังหวัดระยองสุนทรภู่ได้เขียนไว้ในนิราศเมืองแกลง เมื่อปี พ.ศ. 2350 โดยระบุไว้ว่า มีชนชาว “ของ” ที่บ้านคองหม้อ (เนินข้อ อำเภอแกลง) จากประวัติศาสตร์ชาติไทย ทุกยุคทุกสมัย เมื่อมีการสร้างบ้านแปลงเมืองจะมีการสร้างเสาหลักเมืองขึ้น เพื่อเป็นหลักชัยและหลักใจถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความสามัคคีของชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองนั้น

สำหรับเสาหลักเมืองของระยองตามหลักฐานปรากฏว่าได้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2438 ณ ถนนหลักเมือง ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ต่อมาราวปีพุทธศักราช 2486 เสาหลักเมืองได้ชำรุดหักลงชาวบ้านจึงได้มีความคิดที่จะปรับปรุงเสาหลักเมืองให้มีความมั่นคงแข็งแรงและเป็นศรีสง่าแก่เมืองระยองต่อไป จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับปรุง และได้มีการประชุมพิจารณาหลายครั้ง ในที่ประชุมก็มีความเห็นพ้องต้องกันว่าควรปรับปรุงด้วยการสร้างมณฑปจัตุรมุขเพื่อให้เสาหลักเมืองได้ประดิษฐานอยู่ในอาคารที่เหมาะสม เป็นศรีสง่าและมีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อเป็นที่เคารพสักการะ เป็นศูนย์รวมชัยและเป็นหลักชัย ของประชาชนชาวจังหวัดระยอง สืบต่อไปให้นานแสนนาน

ในการก่อสร้างมณฑปหลักเมืองระยองดังกล่าว ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินทั้งสิ้นสามล้านบาทเศษ ครั้นวันเสาร์ที่ 2 พฤศจิกายน 2534 สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก เสด็จเป็นองค์ประธานวางศิลาฤกษ์มณฑปหลักเมืองระยอง สำหรับยอดเสาหลักเมืองนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระสุหร่ายและเจิมแผ่นยันต์ให้ ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2536 ได้อันเชิญยอดเสาเข้าสวมไว้ขณะประกอบพิธีสวมได้เกิดปรากฏการณ์พระอาทิตย์ทรงกลดขึ้นจึงถือเป็นมหามงคลแก่เมืองระยองเป็นอย่างยิ่ง ขณะนี้หลักเมืองระยองปรากฏเป็นสง่าราศีคู่เมืองระยองและประชาชนได้อยู่อย่างร่มเย็นมีความเจริญรุ่งเรืองสืบมา

ประวัติความเป็นมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

คำว่า อบจ.หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลา 50 ปี แต่ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ทราบถึงบทบาทขององค์กรนี้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่แบ่งเส้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทยและเริ่มจะมีบทบาทเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปในคราวที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540)

การพัฒนาทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งได้จัดแบ่งออกเป็น 5 ยุค ดังนี้

ยุคก่อตั้ง

ในยุคนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัด จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นยุคในการก่อตั้งเริ่มแรกและมีชื่อเรียกว่า “สภาจังหวัด” ในปี พ.ศ.2476 มีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดและเสนอแนะปัญหาของราษฎรในเขตจังหวัดนำมาเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ยุคที่ 2

ในยุคนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเริ่มมีสำนักงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจะยังเป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะผู้บริหารองค์กรคือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 ซึ่งในยุคนี้เรียกว่า “การบริหารราชการส่วนจังหวัด”

ยุคที่ 3

ในยุคนี้จะเริ่มต้นจากได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ได้กำหนดแยกการบริหารส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน และมีหน้าที่ปฏิบัติงานมากขึ้น และในยุคนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้บริหารที่สำคัญเป็นข้าราชการมาจากกระทรวงมหาดไทย เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ ปลัดจังหวัด เป็นต้น

ยุคที่ 4

ยุคนี้เป็นยุคเริ่มแรกของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เนื่องจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 285 ได้กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ แต่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในยุคนี้ นับได้ว่าเป็นยุคทองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ยุคปัจจุบัน

จากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ผ่านมาแต่ละยุคนั้นสามารถที่จะวิเคราะห์ได้ว่าการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารประเทศที่จะให้ความสนใจที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจการพัฒนาตนเอง และเป็นอิสระจากการครอบงำการบริหารจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จนมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ให้้องการบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 มาตรา 9 และมาตรา 35 จังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

4. ข้อมูลทั่วไป/ศักยภาพการพัฒนาของ จังหวัด

4.1 ภูมิประเทศ

จังหวัดระยองตั้งอยู่ทิศตะวันออกของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 12-13 องศาเหนือ และเส้นแวง ที่ 101-102 องศาตะวันออก เนื้อที่รวมประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,220,000 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศ ตะวันออกตามทางหลวงแผ่นดินสายบางนา – ตราด (สายใหม่) ระยะทาง 182 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตอำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ของอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตอำเภอนาขายอาม และอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตอำเภอสัตหีบ และอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ภูมิประเทศโดยทั่วไปประกอบด้วยภูเขาเตี้ย ๆ เป็นลูกคลื่น ลอนเตี้ย ด้านเหนือและ ตะวันออกเป็นภูเขาสูง และป่าไม้เบญจพรรณลาดลงสู่อ่าวไทย ทางทิศใต้ดินร่วนปนทรายระบายน้ำ ได้ดี ความอุดมสมบูรณ์ในดินค่อนข้างต่ำ มีแม่น้ำ 2 สายคือ

1. แม่น้ำระยอง ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่าคลองใหญ่ มีความยาวประมาณ 50 กิโลเมตร ไหลผ่าน พื้นที่อำเภอ ปลวกแดง อำเภอบ้านค่าย ตำบลท่าประดู่ ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง
2. แม่น้ำประแสร์ มีต้นกำเนิดจากทิวเขาจันทบุรียาวประมาณ 26 กิโลเมตร ผ่านตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอแกลง ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

4.2 ลักษณะดิน

เป็นดินร่วนและดินปนทราย ระบายน้ำได้ดีและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับต่ำและมีภูเขา เตี้ย ๆ เป็นจำนวนมากที่สำคัญได้แก่ เขาชะเมาในอำเภอเขาชะเมา สูงประมาณ 1,035 เมตร เขาขุนอินทร์ เขาจอมเห เขาวังช้าง ในเขตอำเภอบ้านค่าย และเขาทำนุค เขายายดา เขาตะเกาคั่ว ในเขตอำเภอเมืองระยอง

4.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดระยอง มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมร้อน ลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่น ไม่ร้อนจัดบริเวณชายทะเลเย็นสบาย มี 3 ฤดูกาล ประกอบด้วย

ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนมกราคม

ที่ผ่านมามีฝนตกทั้งปี 126 วัน ปริมาณฝนตกวัด รวมทั้งปีได้ 1420.9 มิลลิเมตร ฝนตกหนักมากที่สุดในเดือนกันยายน 2006 วัดปริมาณได้ 268.7 มิลลิเมตร โดยมีฝนตกหนักที่สุดทั้งปี วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549 วัดปริมาณได้ 72.7 มิลลิเมตร และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 32.66 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดทั้งปี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2549 วัดได้ 36.2 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยทั้งปี 25.23 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิต่ำสุดทั้งปี วันที่ 24 ธันวาคม 2549 และอุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปีวัดได้ 17.2 องศาเซลเซียส

4.4 ประชากร

จังหวัดระยอง			
ชาย	หญิง	รวม	บ้าน
296,505	304,566	601,071	297,755

ที่มา: สถิติจังหวัดระยอง ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552

เชื่อกันว่าในสมัยโบราณประชากรในจังหวัดระยองมีชาวชองเป็นชาวพื้นเมือง ปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกันหมดแล้วโดยประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม กระจายทั่วไปในชนบทผลการสำรวจประชากรของจังหวัดระยอง จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาสที่ 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2551) พบว่าจังหวัดระยองมีจำนวนประชากรรวม 592,910 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 346,019 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.4 ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 116,870 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ส่วนผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 130,021 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9

สำหรับกลุ่มผู้ที่อยู่ในกำลัง แรงงานทั้งหมด 346,019 คน นั้น จำแนกเป็น

1. ผู้มีงานทำจำนวน 341,453 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน
2. ผู้ว่างงาน ซึ่งหมายถึงผู้ที่ไม่มีการทำงานและพร้อมที่จะทำงาน จำนวน 4,564 คน คิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.8
3. ผู้ที่รอฤดูกาล ซึ่งหมายถึงผู้ที่ไม่ทำงานและไม่พร้อมที่จะทำงานเนื่องมาจากจะรอทำงานในฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป จากการสำรวจในรอบนี้ไม่พบผู้รอฤดูกาล

ตารางจำนวนประชากรจังหวัดระยอง ปี 2551 จำแนกตามเพศและช่วงอายุ

กลุ่มอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
< 1	4,670	4,303	8,973
1-4	18,404	17,583	35,987
5-9	21,270	19,987	41,257
10-14	23,445	22,677	46,122
15-19	21,555	21,124	42,679
20-24	19,725	20,222	39,947
25-29	24,963	25,577	50,540
30-34	29,102	28,748	57,850
35-39	28,776	28,853	57,629
40-49	25,771	26,934	52,705
45-49	20,307	21,843	42,150
50-54	15,402	17,311	32,713
55-59	11,397	13,018	24,415
60-64	7,962	9,013	16,975
65-69	6,645	7,438	14,083
70-74	4,791	5,893	10,684
75-79	2,941	4,095	7,036
80-84	1,469	2,372	3,841
85-100	846	1,671	2,517
มากกว่า 100 ปี	36	53	89
รวม	289,477	298,715	588,192

ที่มา : สถิติจังหวัดระยอง

4.5 การแบ่งการปกครอง และประชากร

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา และอำเภอนิคมพัฒนา โดยประกอบด้วย ตำบลนอกเขตเทศบาล 4 ตำบลในเขตเทศบาล 439 หมู่บ้าน

ด้านการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 16 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 48 แห่ง

ลักษณะการแบ่งเขตการปกครอง จังหวัด ระยอง

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ระยะทาง จาก อำเภอถึง จังหวัด	จำนวน เทศบาล	จำนวน องค์การ บริหาร ส่วน ตำบล	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน
เมืองระยอง	514.57	-	7	8	15	84	124,544
แกลง	788.46	47	7	10	15	146	50,981
บ้านค่าย	489.60	11	1	7	7	66	23,354
บ้านฉาง	238.37	27	4	1	3	20	28,029
ปลวกแดง	618.34	46	2	6	6	34	29,764
วังจันทร์	395.25	70	1	4	4	29	5,505
อำเภอเขาชะเมา	269.95	74	-	4	4	29	8,517
อำเภอนิคมพัฒนา	237.47	20	3	2	4	30	19,147

ที่มา : ศาลากลางจังหวัด <http://www.rayongzone.com>

4.6 ทรัพยากรธรรมชาติ

1) แร่ธาตุ

จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณีพบว่า ในจังหวัดระยองมีทรัพยากรแร่อยู่หลายชนิด โดยเฉพาะแร่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ แร่ทรายแก้ว แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดหินแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง แร่หินประดับชนิดหินไนส์ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่อการก่อสร้าง แร่อุตสาหกรรม และแร่เศรษฐกิจอื่นๆ ที่สำรวจพบ ได้แก่ แร่ดินขาว แร่เฟลด์สปาร์ แร่ควอร์ตซ์ แร่ทองคำ นอกจากนี้ยังพบว่ามีกลุ่มแร่ที่หายากสะสมตัวอยู่ตามชายฝั่งและในทะเล ได้แก่ แร่ดีบุก แร่โรมาไซต์ แร่เซอร์คอน แร่ซีโนไทม์ แร่ลูโคซีน แร่ซิลเมไนท์ แร่รูไทล์ แร่โคลัมไบท์ และแร่แทนทาไลต์

นอกจากนี้ยังมีก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทย ส่งมายังโรงแยกก๊าซธรรมชาติของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยที่จังหวัดระยองนับเป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ยิ่งใหญ่ของประเทศ

2) ป่าไม้ จังหวัดระยองมีพื้นที่ป่ารวมทุกประเภท จำนวน 873,363 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 39.34 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยป่าไม้ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นป่าดิบแล้ง นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลน ป่าเบญจพรรณ และป่าละเมาะ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าประเภทต่าง ๆ (ดังรายละเอียดตามตาราง)

ตารางพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดระยอง ปี พ.ศ.2548

ลำดับ	ทะเบียนและเขตพื้นที่ป่าไม้แบ่งตามประเภท	จำนวนพื้นที่ป่า (ไร่)
1	พื้นที่ป่าทั้งหมด (หมายถึง พื้นที่ที่ยังไม่มีผู้ใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน)	195,500
2	ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี	6,970
3	ป่าสงวนแห่งชาติ	513,743
4	พื้นที่ป่าอนุรักษ์และนันทนาการ	0
5	อุทยานแห่งชาติ	124,275
6	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	32,875
7	วนอุทยาน	0
รวม		873,363

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง (www.thaieasterncluster.com)

ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี มี 3 แห่ง ได้แก่

- (1) ป่าชะแวง-คาสีทรี-วังไทร ป่ากันปึก
- (2) ป่าที่หวงห้ามของกรมป่าไม้
- (3) ป่าภูเขาหินตั้ง

ป่าสงวนแห่งชาติ มี 8 แห่ง ได้แก่

- (1) ป่าคลองระเวียง และป่าเขาสมเส็ด
- (2) ป่าบ้านนาและป่าทุ่งควายกิน
- (3) ป่ากะเจด ป่าเพและป่าเกล่ง

- (4) ป่าภูเขาหินตั้ง
  - (5) ป่าห้วยมะหาด ป่าเขานั่งยองและป่าเขาครอก
  - (6) ป่าหนองสนม
  - (7) ป่าบ้านเพ และ
  - (8) ป่าเลนประแสและป่าพังราด
- อุทยานแห่งชาติ มี 2 แห่ง ได้แก่
- (1) อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด
  - (2) อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มี 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

สำหรับพื้นที่ป่าชายเลนในจังหวัดระยอง ในปี 2518 มีประมาณ 34,375 ไร่ ปี 2539 มี 4,100 ไร่ ในปี 2546 มี 14,363 ไร่ และในปี 2548 ได้มีการปลูกป่าในพื้นที่จังหวัดระยองเพิ่มตามแผนงาน/โครงการ จำนวน 1,130 ไร่

3) แหล่งน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แบ่งออกเป็น แม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำใต้ดิน

แม่น้ำ จังหวัดระยองมีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย ได้แก่

(1) แม่น้ำระยอง หรือคลองใหญ่ ความยาวประมาณ 50 กิโลเมตร มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขา กองซอง และเขาพนมศาสตร์ ซึ่งไหลมาตามคลองต่างๆ แล้วมารวมกัน เรียกว่า คลองใหญ่ และไหลลงสู่ทะเล ที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

(2) แม่น้ำประแสร์ มีความยาวประมาณ 120 กิโลเมตร มีต้นกำเนิดจากเขาใหญ่ เขาอ่างฤๅไน เขาหินโรงเขาอ่างกระเด็น ซึ่งไหลมาตามห้วยและคลองต่าง ๆ หลายสาย เช่น คลองประแสร์ คลองปลิง คลองบ่อทอง ห้วยหินคม คลองเจ็ด คลองตากกล้วย คลองชุมแสง คลองไผ่เหนือ - ใต้ คลองควาด คลองพังห้วย คลองจำกา คลองไช้ คลองแหวน คลองโพธิ์ คลองทาสีแก้ว และคลองหนองพลง แล้วไหลมารวมกัน เรียกว่า แม่น้ำประแสร์ และไหลลงสู่ทะเลที่บ้านปากน้ำ ตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ลำคลอง จังหวัดระยองมีคลองต่าง ๆ ถึง 170 คลอง ซึ่งมีน้ำใช้ตลอดปี ที่สำคัญ ได้แก่

(1) คลองคอกกราย มีความยาวประมาณ 45 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเขาซากกล้วย ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ไหลลงคลองหนองปลาไหล ก่อนที่จะบรรจบกับคลองใหญ่

(2) คลองหนองปลาไหล มีความยาวประมาณ 42 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาหน้าโจน เขาชมพู และเขาเรือตกในเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งไหลมาตามห้วยและคลองต่าง ๆ เช่น คลองระเวียง คลองกร้า คลองปลวกแดง จังหวัดระยอง ไหลมารวมกัน เรียกว่า คลองหนองปลาไหล แล้วไหลลงสู่คลองใหญ่ที่บ้านหัวทุ่ง ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

(3) คลองโพธิ์ มีความยาวประมาณ 38 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเขาขมูน เขาชะเอม และเขาปลายคลองโพธิ์ ไหลลงสู่แม่น้ำประแสร์ที่บ้านท่ากระชาย อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

(4) คลองทับมา มีความยาว ประมาณ 12 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาต่าง ๆ เช่น เขาจอมแห เขาเกตุ เขากระบอก ซึ่งไหลมาตามห้วยและคลองต่าง ๆ เช่น คลองซากใหญ่ คลองหนองหล้า และคลองช้างตาย ไหลมารวมกัน เรียกว่า คลองทับมา และไหลลงสู่แม่น้ำระยองที่บ้านเกาะกลอย อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

(5) คลองระโอก มีความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร มีต้นน้ำจาก เทือกเขาชะเมา ซึ่งไหลมาตามคลองต่าง ๆ เช่น คลองเขาจุก คลองสะท้อน และคลองน้ำเป็น ไหลมารวมกัน เรียกว่า คลองระโอก และไหลลงสู่คลองโพล์ที่บ้านเนินสุขสำราญ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำใต้ดินมีคุณภาพปานกลางถึงคุณภาพดี ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง และอำเภอยางชุมน้อย

การชลประทาน จังหวัดระยองมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม การอุปโภค บริโภค และการอุตสาหกรรม สำหรับปี พ.ศ.2551 มีโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 5 โครงการ สามารถเก็บน้ำได้ 542.75 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จำนวน 195,700 ไร่ แบ่งเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) โครงการชลประทานเพื่อการอุตสาหกรรม มีจำนวน 2 โครงการ คือ โครงการอ่างเก็บน้ำ หนองปลาไหล และอ่างเก็บน้ำดอกกราย

(2) โครงการชลประทานเพื่อป้องกันน้ำเค็มและอุทกภัยและเก็บกักน้ำ มีจำนวน 6 โครงการ คือ โครงการป้องกันอุทกภัยจังหวัดระยอง บ้านค่าย อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำคลองระโอก และโครงการป้องกันน้ำเค็มลุ่มแม่น้ำประแสร์

(3) โครงการชลประทานเพื่อการเกษตรจังหวัดระยอง มีจำนวน 5 โครงการ คือ โครงการป้องกัน อุทกภัยจังหวัดระยอง บ้านค่าย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำคลองระโอก และโครงการป้องกันน้ำเค็ม ลุ่มแม่น้ำประแสร์

ตารางโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง จังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2551

โครงการ	เก็บน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ (ไร่)
1. อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล	163.75	30,000
2. อ่างเก็บน้ำคลองระโอก	19.50	7,500
3. อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่	40.10	20,000
4. อ่างเก็บน้ำดอกกราย	71.40	1,200
5. อ่างเก็บน้ำประแสร์	248.00	137,000
รวม	542.75	195,700

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดระยอง (www.thaieasterncluster.com)

4.7 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ระยองเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางเศรษฐกิจดีจังหวัดหนึ่ง จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2552 มีมูลค่า 604,896 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากการผลิตด้านอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และปิโตรเคมี มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 1,004,494 บาท / คน / ปี เป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง (ปี พ.ศ. 2552) สาขาการผลิตนอกภาคเกษตรกรรม มีมูลค่ารวมสูงถึง 509,066,889,600 บาท โดยการผลิตสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าสูงสุดคือ 301,364,083,200 บาท สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินมีมูลค่า 191,086,646,400 บาท เป็นต้น ในขณะที่การผลิตภาคเกษตรกรรม (สาขาเกษตรกรรมการล่าสัตว์และการป่าไม้และสาขาการประมง) มีมูลค่ารวมเพียง 13,489,180,800 บาท

การเกษตรกรรม

1) การกสิกรรม

ปีการผลิต 2552 จังหวัดระยองมีพื้นที่เกษตรกรรม 1,512,608 ไร่ จากพื้นที่ทั้งจังหวัด 2,220,000 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 68.14 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.64 มีครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 49,377 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.88 โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ข้าว ผลไม้ต่าง ๆ เช่นทุเรียน เงาะ และ มังคุด ซึ่งพื้นที่เพาะปลูกพืชในปีการผลิต 2552 ลดลงเกือบทุกชนิด ยกเว้นยางพารา และมังคุด

2) การประมงและการปศุสัตว์

ปศุสัตว์

ในปี 2552 เกษตรกรจังหวัดระยอง มีการเลี้ยงสัตว์ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนโดยเฉพาะสัตว์ปีก ได้แก่ เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ เป็ดเทศ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง และห่าน เนื่องจากมีโรคไข้หวัดนกระบาด แต่สำหรับไก่เนื้อมีการเลี้ยงมากขึ้นโดยเกษตรกรได้ปรับระบบการเลี้ยงจากระบบเปิดเป็นระบบปิด ส่วนสัตว์ประเภทอื่น ๆ ที่มีการเลี้ยงเพิ่มขึ้น ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร แพะ ม้าและควาย โดยสัตว์ที่มีการเลี้ยงมากที่สุด ได้แก่ ไก่เนื้อ มีปริมาณการเลี้ยงรวมทั้งสิ้น 2,500,000 ตัว ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 25.56

การประมง

ในปี 2551/52 เกษตรกรจังหวัดระยองมีการเลี้ยงสัตว์น้ำลดลง ซึ่งสัตว์น้ำที่มีการเพาะเลี้ยงลดลง ได้แก่ กุ้งที่เลี้ยงในพื้นที่น้ำจืด (ปี 2550/51 มีการเพาะเลี้ยงแต่ในปี 2551/52 ไม่มีการเพาะเลี้ยง) กบ จระเข้ ปลาสวยงาม มีเพียงตะพาบน้ำเท่านั้นที่มีพื้นที่เพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.01 และมีการเพาะเลี้ยงมากกว่า สัตว์น้ำชนิดอื่นๆ โดยที่ผ่านมามีผู้ประกอบการประมงขอจดทะเบียนอาชญาบัตรจำนวน 975 ลำ ประมงพื้นบ้าน 192 ลำ ครวเรือ่นประมง 192 ลำ

3) การอุตสาหกรรม

นับจากปี 2524 ที่รัฐบาลได้ดำเนินการตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งจังหวัดระยองได้รับการกำหนดบทบาทให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และถูกกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เป็นศูนย์บริการมาตรฐาน การศึกษาและวิจัยด้านเทคโนโลยี และกำหนดให้ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับ ภาคตะวันออกเชิงเหนือ ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯซึ่งรัฐบาล ได้ดำเนินการจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไว้อย่างสมบูรณ์ และกำหนดพื้นที่บริเวณ มาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม เป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่สำคัญคือ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรม ปิโตรเคมี จังหวัดระยองจึงเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในส่วนของการลงทุนด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้จังหวัด ระยองยังได้รับการกำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้อยู่ในพื้นที่เขต 2 นับตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2543 แต่ภายในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการ อุตสาหกรรมได้รับการส่งเสริมการลงทุนยังถือเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3 จนถึงปี 2547 จึงส่งผลให้ จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว

จากการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นผลให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นต่อเนื่องเกิดขึ้น ได้เกิดนิคมอุตสาหกรรมทั้งที่ดำเนินการ โดยการนิคมอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการกับเอกชน เขตประกอบการอุตสาหกรรมชุมชนอุตสาหกรรม และกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง ดังนี้

นิคมอุตสาหกรรม จำนวน 8 แห่ง

1. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	อ.เมือง	10,215 ไร่	จำนวน 65 โรงงาน
2. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก(มาบตาพุด)	อ.เมือง	2,500.52 ไร่	จำนวน 31 โรงงาน
3. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง	อ.เมือง	540 ไร่	จำนวน 4 โรงงาน
4. นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย	อ.บ้านฉาง	2,490 ไร่	จำนวน 7 โรงงาน
5. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด(ระยอง)	อ.ปลวกแดง	11,062 ไร่	จำนวน 174 โรงงาน
6. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้	อ.ปลวกแดง	8,634 ไร่	จำนวน 87 โรงงาน
7. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด	อ.ปลวกแดง	2,595 ไร่	จำนวน 6 โรงงาน
8. นิคมอุตสาหกรรมอาร์ ไอ แอล	อ.เมือง	1,703 ไร่	จำนวน 3 โรงงาน

เขตประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 5 แห่ง

1. เขตประกอบการฯ สยามอีสเทิร์นอินดัสเตรียลปาร์ค	อ.ปลวกแดง	1,341 ไร่	จำนวน 39 โรงงาน
2. เขตประกอบการฯ ไออาร์พีซี	อ.เมือง	4,335 ไร่	จำนวน 28 โรงงาน
3. เขตประกอบการฯ จี.เค.แลนด์	อ.ปลวกแดง	881 ไร่	จำนวน 6 โรงงาน
4. เขตประกอบการฯ บจก.ระยองทีดินอุตสาหกรรม (RIL)	อ.บ้านค่าย	3,500 ไร่	จำนวน 19 โรงงาน
5. เขตประกอบการฯ บมจ.สวนอุตสาหกรรมโรจนะ	อ.บ้านค่าย	2,100 ไร่	จำนวน 21 โรงงาน

ชุมชนอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง

1. ชุมชนอุตสาหกรรม นครินทร์ อินดัสเตรียลปาร์ค	อ.บ้านค่าย	465 ไร่	จำนวน 3 โรงงาน
2. ชุมชนอุตสาหกรรม เอส เอส พี พรอพเพอร์ตี้	อ.บ้านค่าย	1,246 ไร่	จำนวน 3 โรงงาน
3. ชุมชนอุตสาหกรรม บจก.ทุนเท็กซ์อินดัสเตรียลปาร์ค	อ.นิคมพัฒนา	1,497 ไร่	จำนวน 1 โรงงาน
4. ชุมชนอุตสาหกรรม ไอ.พี.พี.	อ.นิคมพัฒนา	395 ไร่	จำนวน 6 โรงงาน

กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 2 แห่ง

1. สวนอุตสาหกรรมระยอง บจก.ระยองอินดัสเตรียลปาร์ค	อ.นิคมพัฒนา	1,800 ไร่	จำนวน 13 โรงงาน
2. กลุ่มอุตสาหกรรมเครือเจริญโภคภัณฑ์ (CPPC)	อ.นิคมพัฒนา	54 ไร่	จำนวน 9 โรงงาน

4) การพาณิชย์

จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางระหว่างจังหวัดในภาคตะวันออก ที่มีแผนการพัฒนาจังหวัดตามโครงการ Eastern Seaboard นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงมีบุคคลต่างๆ เข้ามาทำงานและท่องเที่ยวในจังหวัดเป็นจำนวนมากมาทำให้เกิดการประกอบธุรกิจการค้าอย่างกว้างขวาง ทั้งการค้าปลีกและการค้าส่ง

การค้าส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในตลาดสดเทศบาล ตลาดศูนย์การค้าระยอง ตลาดเย็น หน้าโรงแรมสตาร์ พลาซ่า ตลาดเช้าเย็นหน้าวัดลุ่มมหาชัยชุมพล และตลาดสดหมอสาโรจน์ที่เป็นตลาดสดในตอนเช้า และจำหน่ายอาหารในตอนเย็น ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งพักของคนทำงานในเมืองทำให้สะดวกในการซื้อขาย นอกจากนี้ ยังมีห้างสรรพสินค้าใหญ่ อาทิ เช่น ห้างแม็คโคร ห้างโลตัส ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี ห้างสรรพสินค้า แลลมทอง ห้างโฮมโปร รวมทั้งตลาดชุมชนประจำอำเภอและตำบล

การค้าปลีก การประกอบธุรกิจการค้าปลีกมีอยู่ทั่วไปในย่านชุมชน โดยพ่อค้าคนกลางจะนำสินค้า อุปโภคบริโภค ไปจำหน่ายสินค้าโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังมีพ่อค้านำสินค้าเกษตรกรรมท้องถิ่นมาจำหน่าย ในตลาดตัวเมืองระยองหรือส่งเข้าตลาดกรุงเทพฯ

5) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

พืชสวนที่สำคัญ ได้แก่

3. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดในจังหวัด ในฤดูการผลิตปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 752,290 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 568,263 ไร่ ผลผลิต 147,021 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 258.72 กิโลกรัม/ไร่ โดยมีการเพาะปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอแกลง รองลงมาได้แก่ อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเมืองระยองตามลำดับ โดยมีแนวโน้มการปลูกเพิ่มขึ้นไม่มากนัก พันธุ์ที่นิยมปลูก ในจังหวัดระยองได้แก่ RRIM 600 ประมาณร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดของจังหวัดที่เหลือ เป็นพันธุ์อื่น ๆ เช่น พันธุ์ PB, GT1 และ BPM 24

2.ทุเรียน เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในฤดูการผลิต ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 80,591 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 65,059 ไร่ ผลผลิตรวม 100,950 ตัน/ปี ผลผลิต เฉลี่ย 1,551 กิโลกรัม/ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอแกลง รองลงมาได้แก่ อำเภอวังจันทร์ อำเภอเมือง ระยอง และอำเภอเขาชะเมา ตามลำดับ พันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุด ได้แก่ พันธุ์หมอนทอง รองลงมา คือ พันธุ์ชะนี ก้านยาว กระดุม และพันธุ์อื่น ๆ ตามลำดับ

3. มังคุด ในฤดูการผลิต ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 27,697 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 22,092 ไร่ ผลผลิต 13,807 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 624.98 กิโลกรัม/ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอวังจันทร์ รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง และอำเภอแกลง ตามลำดับ พันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม แต่พัฒนามาเป็นพันธุ์ส่งเสริม เพราะมังคุดมี สายพันธุ์เดียวเท่านั้น

4. เงาะ ในฤดูการผลิต ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 12,737 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 12,399 ไร่ ผลผลิต 17,087 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 1,378.10 กิโลกรัม/ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอแกลง รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอเขาชะเมา ตามลำดับ พันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุด ได้แก่ เงาะพันธุ์โรงเรียน รองลงมา คือ เงาะพันธุ์สีชมพู

พื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ 262,847 ไร่ พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่

1. สับปะรด มีพื้นที่เพาะปลูกรองลงมาจากยางพารา ในฤดูการผลิต ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 167,880 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 105,567 ไร่ ผลผลิต 732,634 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 6,940 กิโลกรัม/ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่อำเภอปลวกแดง รองลงมาได้แก่ อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอบ้านค่าย และ อำเภอ แกลง ตามลำดับ พันธุ์ที่นิยมปลูกในจังหวัดระยอง ได้แก่ พันธุ์ปัตตาเวีย สับปะรดเป็นพืชที่มีปัญหาด้านราคา ซึ่งราคาในแต่ละปี จะไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด

2. มันสำปะหลัง มีพื้นที่เพาะปลูกมากเป็นอันดับ 3 ในฤดูกาลผลิต ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 91,526 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 74,489 ไร่ ผลผลิต 353,673 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 4,748 กิโลกรัม/ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในพื้นที่ อำเภอลวกแดง รองลงมาได้แก่ อำเภอบ้านฉาง อำเภอแกลง และอำเภอเมืองระยองตามลำดับพื้นที่นิยมปลูกในจังหวัดระยอง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 5 เกษตรศาสตร์ 50 ระยอง 90 ระยอง 60 และระยอง 3 ตามลำดับ

3. พืชผัก มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 3,638 ไร่ ผลผลิต 2,910 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 80 กิโลกรัม/ไร่

เกษตรกรรม

1. พื้นที่ทำนา 23,453 ไร่ ผลผลิต 12,781 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 545 กิโลกรัม/ไร่

2. พื้นที่ทำสวน 944,533 ไร่ ครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 49,377 ครัวเรือน

4.8 ข้อมูลด้านสังคม

ลักษณะทางสังคม

เดิมชาวระยองส่วนใหญ่อาศัยตามบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำ โดยประกอบอาชีพประมง ต่อมา มีการขยายตัวขึ้นในบริเวณที่ราบชายฝั่งเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการตั้งบ้านเรือนตามลักษณะของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต่อมาในปี 2524 จังหวัดระยองถูกให้เป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นศูนย์ปิโตรเคมีที่สำคัญของชาติ จัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก ทั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม มีแรงงานจากต่างจังหวัดหลั่งไหลเข้ามาในแต่ละปีเป็นจำนวนมากลักษณะทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม

ชาวระยองรักความสงบและชอบรับการเปลี่ยนแปลง ในสิ่งที่ดี ดังนั้นจึงทำให้จังหวัดระยองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นก็ยังคงอยู่โดยชาวพื้นเมืองมีสำเนียงการพูดและภาษาถิ่นเฉพาะ มีสำนวนถิ่นที่มักล้อเลียนกันจนติดปากของบุคคลทั่วไปและการเห็นพ้องต้องกันกับคำพูดของบุคคลที่ชื่นชมในความสามารถ คนเก่งคนดีว่า “เอาได้” มีกลอนที่เขียนถึงคนระยองไว้ว่า

“คนระยองเอาได้ใครหาหมิ่น   เจ้าตากสินรวมนักสู้คู่สยาม
แผนที่โลกมีชื่อไทยไม่สูญนาม   อย่างมองข้ามบรรพชนคนระยอง”

การศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษาในระบบโรงเรียน จำแนกตามระดับที่เปิดสอนและสังกัด ปีการศึกษา 2551

ระดับการศึกษา	สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ	นอกสังกัด (เทศบาล)	เอกชน	รวมทั้งสิ้น
1. อนุบาลระดับเดียว	-	-	11	11
2. อนุบาล - ประถมศึกษา	158	5	11	174
3. อนุบาล - ม.ต้น	43	-	6	49
4. อนุบาล - ม.ปลาย	-	1	3	4
5. ประถมศึกษา	4	-	-	4
6. ประถม - ม.ต้น	3	-	-	3
7. ม.ต้นระดับเดียว	-	1	1	2
8. ม.ต้น - ม.ปลาย	19	-	-	19
9. ปวช. - ปวส.	-	-	6	6
10. อนุบาล - ปริญญาตรี	-	-	-	-
รวมทั้งพื้นที่	227	7	38	272

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 , 2

ตารางที่ 2 จำนวนสถานศึกษา ครู – อาจารย์ นักศึกษา ปีการศึกษา 2551

สังกัด	จำนวน สถานศึกษา	จำนวนครู	จำนวน นักเรียน/นักศึกษา	ครู : นักเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ	227	3,478	94,200	1 : 30
เทศบาล	7	301	6,778	1 : 30
เอกชน	38	1,151	26,542	1 : 22
รวม	272	4,935	127,520	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 , 2

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551

วิชา	ผลการทดสอบ O-Net ป.6					ผลการทดสอบ NT ม.3				
	คะแนนเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ (%)			คะแนนเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ (%)		
	สพท.รย.1	สพฐ.	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	สพท.รย.1	สพฐ.	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ภาษาไทย	37.08	35.55	-	-	-	50.59	50.21	19.53	71.00	9.47
คณิตศาสตร์	50.20	45.89	-	-	-	36.37	35.86	5.49	61.32	33.19
วิทยาศาสตร์	48.87	47.59	-	-	-	36.74	36.23	4.31	46.98	48.70
สังคมศึกษา	38.41	45.89	-	-	-	44.02	43.58	2.46	28.79	68.75
ภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	-	29.24	28.67	9.69	60.35	29.95

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551

วิชา	ประถมศึกษาปีที่ 6				มัธยมศึกษาปีที่ 3			
	คะแนนเฉลี่ย	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	คะแนนเฉลี่ย	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
	ระดับคุณภาพ (%)				ระดับคุณภาพ (%)			
ภาษาไทย	37.17	-	-	-	49.14	16.05	74.35	9.60
คณิตศาสตร์	48.23	-	-	-	34.03	3.36	59.24	37.38
วิทยาศาสตร์	51.54	-	-	-	35.98	3.70	50.21	47.00
ภาษาอังกฤษ	36.46	-	-	-	26.74	1.12	25.22	73.65
สังคมศึกษา					42.89	9.78	58.25	31.96

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

จังหวัดระยองมีสถานศึกษา 288 แห่ง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 281 แห่ง และการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 10 แห่ง และมีสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาเปิดภาคสมทบ ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ดังนี้

- 1) โรงเรียนระยองพาณิชยการ (สถาบันราชภัฏพระนคร) เปิดภาคสมทบระดับปริญญาตรี
- 2) โรงเรียนวัดป่าประดู่ (สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา) ระดับปริญญาตรี
- 3) โรงเรียนพัฒนเวช (สถาบันราชภัฏสวนดุสิต) ระดับปริญญาตรี
- 4) วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา (อ.แกลง) ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท
- 5) วิทยาลัยเทคนิคระยอง (มหาวิทยาลัยบูรพา) ระดับปริญญาตรี
- 6) โรงแรมสตาร์ระยอง (มหาวิทยาลัยบูรพา) ระดับปริญญาโท

- 7) สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (มหาวิทยาลัยบูรพา) ระดับปริญญาโทภาคพิเศษ
- 8) โรงเรียนนิคมวิทยา 1 (สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี) ระดับปริญญาตรี
- 9) โรงเรียนเทคโนโลยี ทีพีไอ (สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี) ระดับปริญญาตรี
และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับปริญญาโทภาคพิเศษ
- 10) โรงเรียนบ้านค่าย (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ระดับปริญญาโทภาคพิเศษ

การสาธารณสุข

ในปี พ.ศ.2551 จังหวัดระยองมีโรงพยาบาลรวมจำนวน 12 แห่ง มีเตียงสำหรับผู้ป่วยรวม 1,240 เตียง มีแพทย์รวม 102 คน ทันตแพทย์รวม 21 คน พยาบาลรวม 729 คน เกษตรกรรวม 48 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวม 285 คน เจ้าหน้าที่อื่น ๆ รวม 14 คน มีผู้ป่วยในรวม 63,806 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.28 มีผู้ป่วยนอกรวม 1,028,620 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 21.10 และมีผู้ป่วยเฉลี่ยต่อเดือนจำนวน 91,036 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20.28 สำหรับสถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์และผู้ติดเชื้อเอดส์มีจำนวนรวม 200 ราย ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 69.88 โดยเป็นผู้ป่วยชายมากกว่าผู้ป่วยหญิง

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง (www.thaieasterncluster.com)

ด้านวัฒนธรรม

จากการที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีพิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีที่คล้ายคลึงกันกับชาวพุทธในจังหวัดอื่น ๆ วัฒนธรรมท้องถิ่นยังคงมีอยู่แต่ชาวพื้นเมืองยังมีการพูดสำเนียงภาษาท้องถิ่นและมีการละเล่นที่เป็นพื้นเมืองเดิม คือ หนังใหญ่วัดบ้านดอน และเพลงอ้ายเป้ พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดเขากระโดน ตามร่องรอยสุนทรภู่ และร่องรอยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

4.9 ข้อมูลด้านโครงสร้างและระบบบริการพื้นฐาน

ทางบก

1) ระบบการคมนาคมทางบกเป็นระบบที่สำคัญที่สุดของจังหวัด โดยเฉพาะในพื้นที่อุตสาหกรรม เพราะเป็นตัวเชื่อมการติดต่อทั้งทางเรือ และทางรถไฟ มีการตัดถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดเข้าสู่อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งทำให้การสัญจร และการขนส่งสินค้ามีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งถนนสำคัญที่สามารถเดินทางเข้าสู่จังหวัดระยองได้แก่

2) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท) เป็นเส้นทางจากกรุงเทพฯ ผ่าน อ.บางปู-อ.บางปะกง-บางแสน ศรีราชา-พัทยา-หาดจอมเทียน-สัตหีบ-บ้านฉาง จนถึงอำเภอ เมือง จังหวัดระยอง รวมระยะทางทั้งสิ้น 220 กิโลเมตร เป็นเส้นทางขนส่งสินค้า และวัตถุดิบ จากภาคต่างๆ ที่จะมายังจังหวัดระยอง ซึ่งปัจจุบันสภาพการจราจรแออัดมาก ผิวจราจร 4 ช่องทาง

3) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนนบางนา-ตราด) เป็นเส้นทางที่มี ผู้ใช้เป็นจำนวนมาก โดยทางหลวงสายนี้จะเริ่มต้นตรงจุดทางด่วนด่านเฉลิมนคร บางนา ผ่านบางพลี - บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และเชื่อมทางหลวงหมายเลข 3 ที่ กม.ที่ 70 อ.บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นผู้ใช้รถจะผ่านเส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ 1 รวมระยะทาง 220 กิโลเมตร ผิวจราจร 4 ช่องทาง

4) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (บายพาส 36) เริ่มต้นที่ กม.140 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จากนั้นเดินทางต่อไปยังจังหวัดระยองด้วยระยะทางเพียง 70 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 210 กิโลเมตร ผิวจราจรเป็น 4 ช่องทาง

5) ทางหลวงจังหวัดระยองหมายเลข 344 (ถนนสายบ้านบึง-แกลง) ทางหลวงดังกล่าว มีจุดเริ่มต้นที่จังหวัดชลบุรีผ่านอำเภอบ้านบึง-หนองใหญ่-อำเภอวังจันทร์ และสิ้นสุดที่อำเภอแกลง ระยะทาง 100 กิโลเมตร (กรุงเทพฯ-ชลบุรี 80 กิโลเมตร) เหมาะสำหรับผู้ที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอแกลงหรือเดินทางไปยังจังหวัดจันทบุรี หรือจังหวัดตราด หากต้องการเดินทางเข้าสู่อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ต้องใช้ ทางหลวงหมายเลข 3 ย้อนกลับมาอีก 42 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 180 กิโลเมตร

6) ทางหลวงหมายเลข 7 (สายมอเตอร์เวย์) เริ่มต้นที่ถนนพัฒนาการ เขตประเวศ กรุงเทพฯ และสิ้นสุดที่จังหวัดชลบุรี ระยะทาง 75 กิโลเมตร จากนั้นใช้ทางหลวง หมายเลข 36 ระยะทางอีก 100 กิโลเมตร จะถึงอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง รวมระยะทางทั้งสิ้น 175 กิโลเมตร

การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางในจังหวัดระยองมีบริการรถโดยสารประจำทาง ทั้งประเภทปรับอากาศ และรถธรรมดา กรุงเทพฯ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จังหวัด นครราชสีมา จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุบลราชธานี

ทางรถไฟ

จังหวัดระยอง มีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ถึงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นเส้นทางที่ใช้ขนส่งวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ และสินค้าของโรงงานในบริเวณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง แต่ปัจจุบันรถไฟที่ใช้โดยสารอยู่มีความเร็ว เฉลี่ยเพียง 54 กิโลเมตร/ชั่วโมง เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ทางรถไฟเกือบทั้งหมดยังติดกับถนน ที่ระดับเดียวกัน ทางรถไฟยังเป็นรางเดี่ยว และสองข้างทางรถไฟยังไม่มีรั้วกัน เพื่อป้องกัน คน สัตว์ และ รถยนต์มิให้ผ่านทำให้การเดินทางรถไฟไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร

ทางอากาศ

จังหวัดระยอง มีสนามบินนานาชาติระยอง – อู่ตะเภา เป็นสนามบินพาณิชย์ ตั้งอยู่ทาง ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงเทพมหานคร อยู่เหนือระดับน้ำทะเล 18 เมตร พื้นที่ตำบลพล อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ห่างจากจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 190 กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของกองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ และกองการทำอากาศยานอู่ตะเภา โดยสนามบิน มีสภาพความพร้อมในการให้บริการ ดังนี้

- 1) ทางวิ่ง (RUNWAY) ขนาด 3,505 x 60 เมตร
- 2) พื้นที่ลานจอด 432,300 ตารางเมตร
- 3) เครื่องช่วยเดินอากาศ ILS/DME, DVOR/DME, NDB
- 4) อาคารผู้โดยสาร มีพื้นที่ใช้สอย 2,610 ตารางเมตร สามารถบริการผู้โดยสารได้ 400 คน
มีลานจอดรถได้ 100 คัน และมีเครื่องมือตรวจอาวุธ WALK THROUGH/HAND SCANNER
- 5) คลังสินค้ามีพื้นที่ใช้สอย 3,798.10 ตารางเมตร และพื้นที่ใช้สอยรอบคลังสินค้า 13,200 ตารางเมตร
- 6) มีระดับเพลิง รถมอเตอร์ รถพยาบาล รถบันได รถดูดสิ่งปฏิกูล และรถรับ – ส่งผู้โดยสาร (แวน และไมโครบัส)
- 7) มีเรดาร์ควบคุมจราจรทางอากาศ แบบ SSR

การก่อสร้างสนามบินเริ่มจากกองทัพเรือได้ทำการสำรวจพื้นที่เพื่อก่อสร้าง สนามบินทหารเรือ บริเวณจังหวัดชลบุรีถึงจังหวัดระยองในปี พ.ศ.2504 ในระหว่างนี้กระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้ตั้งฝูงบินทหารเรือเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองเรือยุทธการและใช้สนามบินของกองทัพอากาศที่ดอนเมืองเป็นการชั่วคราว ต่อมากองบัญชาการทหารสูงสุดได้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติงบประมาณ การสร้างสนามบินของกองทัพเรือที่ หมู่บ้านอู่ตะเภา จังหวัดระยอง โดยสร้างทางวิ่งลาดยางยาวประมาณ 1,200 เมตร การก่อสร้างสนามบินของ กองทัพเรือที่อู่ตะเภาดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย แต่เนื่องจากในเวลานั้นวิกฤตการณ์ในเวียดนาม ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีฐานบินขนาดใหญ่ในประเทศไทย อีกแห่งหนึ่ง จึงได้มีการเจรจาระหว่างรัฐบาลขึ้น ผลสุดท้ายคณะรัฐมนตรี ได้อนุญาตให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกา สร้างสนามบินถาวรที่ทันสมัย รวมทั้งปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการส่งกำลังบำรุงและได้เลือกสถานที่ ก่อสร้าง ณ บริเวณสนามบินของกองทัพเรือ หมู่บ้านอู่ตะเภา จังหวัดระยอง ในปี พ.ศ.2508 โดยใช้ระยะเวลา ในการก่อสร้างประมาณ 1 ปี จึงแล้วเสร็จ จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในขณะนั้น ได้มีคำสั่งมอบสนามบินให้กองทัพเรือใช้ราชการและให้เป็นผู้ดูแลรักษาโดยใช้ชื่อสนามบินว่า "สนามบินอู่ตะเภา" จนกระทั่งในปี พ.ศ.2519 สหรัฐอเมริกาได้ถอนทหารออกจากสนามบิน อู่ตะเภาและ ประเทศไทยทั้งหมด คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้สนามบิน อู่ตะเภาเป็นสนามบินพาณิชย์ระหว่างประเทศและ ใช้เป็นสนามบินสำรองของท่าอากาศยานดอนเมือง โดยให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอที่จะ ดำเนินการตามโครงการฯ หลังจากนั้นการปรับปรุงสนามบินอู่ตะเภาได้เริ่มขึ้น โดยกรมการบินพาณิชย์ ใช้งบประมาณ 120 ล้านบาท ในการปรับปรุงอาคารผู้โดยสาร และอาคารสินค้าทางอากาศ จัดหา และติดตั้ง เครื่องช่วยเดินอากาศชนิดต่าง ๆ เช่น ILS , VOR / DME , เรดาร์ตรวจ อากาศฯ ตลอดจนไฟนำร่องปรับปรุง

ระบบไฟสนามบิน ไฟทางวิ่ง ทางขับ ต่าง ๆ จัดหารถดับเพลิง รถกู้ภัยและช่วยชีวิต รถลากเครื่องบิน ภายหลังการปรับปรุง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเร่งรัดดำเนินการให้มีการใช้ประโยชน์สนามบินอุตะเถาให้เป็นประโยชน์มากขึ้น โดยการพัฒนาสนามบินอุตะเถาให้เป็นท่าอากาศยานสากลและให้ชื่อว่า "สนามบินนานาชาติระยอง - อุตะเถา" โดยให้กองทัพเรือเป็นผู้บริหารสนามบินอุตะเถาในการพัฒนา ให้เป็นสนามบินพาณิชย์ร่วมกับกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม โดยให้ปฏิบัติการกิจให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการบริหาร และให้กองทัพเรือเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งปัจจุบันสนามบิน มีการให้บริการสรุปได้ ดังนี้

เป็นสนามบินสำรองของท่าอากาศยานดอนเมือง

เป็นศูนย์การขนถ่ายสินค้าทางอากาศ-ทะเล

เป็นที่ขึ้น-ลงทางเทคนิค (การซ่อมบำรุง)

ใช้เป็นที่พักบินของนักบินพาณิชย์

ส่งเสริมการขายตัวของเที่ยวบินแบบเช่าเหมาลำ

ใช้เป็นที่แสดงกิจกรรมการบิน ทั้งด้านทหารและพลเรือน

เป็นศูนย์ซ่อมเครื่องบินทั้งของไทยและต่างประเทศ

ใช้เป็นศูนย์กลางการผลิตและขนส่งทางอากาศนานาชาติ เปิดให้บริการเที่ยวบินเส้นทาง

ภายในประเทศ ได้แก่ อุตะเถา – สมุย และอุตะเถา – ภูเก็ต (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.bangkokair.com)

ทางน้ำ

จังหวัดระยอง มีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดเพื่อรองรับการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรม และการขนส่งที่เกิดขึ้นตามแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในปัจจุบันจัดเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดที่เปิดบริการให้แก่ผู้ประกอบการ ทั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยท่าเทียบเรือ ประกอบด้วย

ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะ 1

ปัจจุบันในการดำเนินงานท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ได้แบ่งท่าเรือออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ท่าเรือสาธารณะ (Public Terminal) เป็นท่าเรือที่ไม่จำกัดผู้ใช้บริการ เป็นท่าเรือที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยลงทุนก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานรวมทั้งท่าเทียบเรือ ให้ประกอบด้วย 2 ท่าเทียบเรือคือ

ท่า TPT	(1.1) ท่าเทียบเรือทั่วไป (General Cargo Berth) บริหารจัดการโดย บริษัท ไทยพรอสเพอริตีเทอมินอล จำกัด (TPT) ประกอบด้วย - ท่าเทียบเรื่อน้ำลึก ขนาดความยาวหน้าท่า 330 เมตร สามารถรับ เรือสินค้าทั่วไปขนาด 20,000 DWT เข้าจอดเทียบ ได้ครั้งละ 2 ลำ ความลึกหน้าท่า 12.2 เมตร - ท่าเทียบเรือชายฝั่งขนาดความยาว 135 เมตร - ที่ดินหลังท่า 49 ไร่ 3 งาน 70 ตารางวา - อาคารเก็บสินค้า 4,000 ตารางเมตร - พื้นที่กองเก็บสินค้ากลางแจ้งประมาณ 75,000 ตารางเมตร
ท่า TTT	(1.2) ท่าเทียบเรือสินค้าเหลว (Liquid Cargo Berth) บริหารจัดการโดย บริษัท ไทยแทงค์ เทอร์มินอล จำกัด (TTT) ประกอบด้วย - ท่าเทียบเรือขนาดความยาว 280 เมตร จำนวน 2 ท่า ท่าเรือนี้ สามารถรองรับเรือขนาด 50,000 DWT ได้ 1 ลำ/1 ท่า - ที่ดินหลังท่าจำนวน 169 ไร่

(2) ท่าเรือเฉพาะกิจ (Dedicated Terminal) มีทั้งหมด 5 ท่า ประกอบด้วย

ท่า NFC, RBT, ARC	(2.1) ท่าเทียบเรือ RBT (บริษัท ท่าเรือระยอง จำกัด : http://www.portrbt.com) - ท่าเทียบเรือขนาดความยาว 1,002 เมตร (2.2) ท่าเทียบเรือ NFC (บริษัท ปิ๊ยะแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) - ความยาวท่าเทียบเรือ 265 เมตร - พื้นที่หลังท่า 60 ไร่
ท่า Glow SPP	(2.3) ท่าเทียบเรือ ARC ประกอบด้วย (2.3.1) ท่าเทียบเรือ SPRC - ความยาวท่ารวม 1,045 เมตร - ท่าขนถ่ายน้ำมัน ขนาด 810 เมตร - ท่าขนถ่ายก๊าซ ขนาด 235 เมตร - พื้นที่หลังท่า 42 ไร่ (2.3.2) ท่าเทียบเรือ RRC - ความยาวท่ารวม 1,045 เมตร - ท่าขนถ่ายน้ำมัน ขนาด 810 เมตร - ท่าขนถ่ายก๊าซ ขนาด 235 เมตร - พื้นที่หลังท่า 42 ไร่
ท่า MTT	(2.4) ท่าเทียบเรือ GLOW SPP - ความยาวท่าเทียบเรือ 260 เมตร รับถ่านหินส่งเข้าโรงงานไฟฟ้าโดยสายพานลำเลียงระบบปิด (2.5) ท่าเทียบเรือ MTT - ความยาวท่าที่ 1 : 370 เมตร - ความยาวท่าที่ 2 : 225 เมตร - พื้นที่หลังท่า 126 ไร่ 1 งาน 90.53 ตารางวา

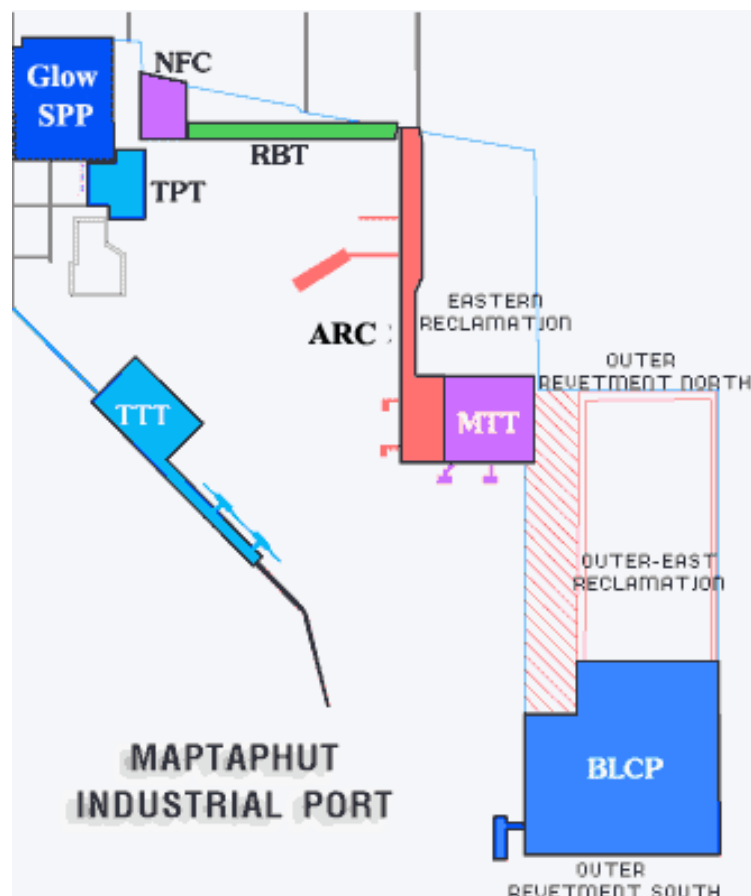
ท่าเรืออุตสาหกรรมมาตาปุด ระยะ 2

พื้นที่ในการประกอบอุตสาหกรรมประมาณ 1,470 ไร่ โดยมีพื้นที่ถมทะเล แล้วรวม 380 ไร่ และยังไม่ถมรวม 1,090 ไร่ ปัจจุบัน บริษัท บีแอลซีพี เพาเวอร์ จำกัด ได้ขอใช้พื้นที่ 600 ไร่ ก่อสร้างโรงไฟฟ้า BLCP เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โรงไฟฟ้า BLCP ได้ลงนามในสัญญาใช้พื้นที่กับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2543 ปัจจุบัน บริษัท บีแอลซีพี เพาเวอร์ จำกัด ได้ขอพื้นที่ รวม 600 ไร่ ประกอบด้วย

ท่าเทียบเรือยาว 380 เมตร

โรงไฟฟ้า ขนาด 1,400 MW จำนวน 360 ไร่

ที่ดินสำหรับเก็บถ่านหิน จำนวน 240 ไร่

LAND USE

สรุป LAND USE

ระยะที่ 1		
พื้นที่รวม		1,398 ไร่
พื้นที่สาธารณูปโภค		144 ไร่
พื้นที่อุตสาหกรรม	- GLOW SPP	178-2-45 ไร่
		6-0-0 ไร่
	- ARC	432-2-07 ไร่
	- MTT	126-1-91 ไร่
	- RRC (Jetty)	67-2-08 ไร่
	- SPRC (jetty)	42-0-0 ไร่
	- TPT	49-3-7 ไร่
	- TTT	118-1-44 ไร่
		50-2-12 ไร่
	- NFC	60-0-0 ไร่
พื้นที่สำนักงาน		20-0-0 ไร่
พื้นที่เช่ากองเก็บสินค้า		69 ไร่
พื้นที่สีเขียว		34 ไร่
ความยาวท่าเทียบเรือรวม		4,771 เมตร

ระยะที่ 2	
พื้นที่รวม	1,470 ไร่
พื้นที่สาธารณูปโภค	68.31 ไร่
พื้นที่อุตสาหกรรม	1,194 ไร่
- BLCP	600 ไร่
พื้นที่หลังท่า	208 ไร่
ความยาวท่าเทียบเรือประมาณ	2,000 เมตร

ในปัจจุบันมีความต้องการในการใช้ท่าเรือหรือพื้นที่ท่าเรือเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนอุตสาหกรรม การจัดตั้งโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมของเชลล์และคาลเท็กซ์ สำหรับบรรทุกน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ ทำให้ความถี่การใช้ท่าเรือสูงขึ้นถึง 2,000 - 4,000 ลำต่อปี ดังนั้นท่าเรืออุตสาหกรรม มาบตาพุด จึงมีโครงการขยายท่าเรือรองรับอุตสาหกรรมต่างๆ ต่อไป

4.10 การสื่อสาร

การไปรษณีย์โทรเลข จังหวัดระยอง มีเครือข่ายการสื่อสารไปรษณีย์โทรเลข สามารถติดต่อได้ทุกอำเภอ ทุกตำบล โดยมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขระดับจังหวัด จำนวน 1 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขระดับอำเภอ จำนวน 6 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลขระดับท้องถิ่น จำนวน 6 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์ประเภทรับฝากจำนวน 2 แห่ง

สถานีวิทยุและโทรทัศน์ จังหวัดระยอง มีสถานีวิทยุเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร และการบันเทิง จำนวน 7 สถานี คือ

- 1) สถานีวิทยุยานเกราะ (ศูนย์การทหารม้า) ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 828 กิโลเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ริมถนนสาย ระยอง-บ้านค่าย ตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
- 2) สถานีวิทยุราชดำริสัมพันธ์ (ร.ส.) ระบบ เอฟ.เอ็ม.ความถี่ 102.75 เมกะเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โทร. 038-614506
- 3) สถานีวิทยุองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ระบบ เอฟ.เอ็ม ความถี่ 96.75 เมกะเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ที่สตา์พลาซ่า ชั้น 3 อำเภอเมืองระยอง โทร. 038-807900
- 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดระยอง (สวท.ระยอง) ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 91.75 เมกะเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ที่ ต.น้ำคอก อ.เมือง จ.ระยอง โทร. 038-874594
- 5) สถานีวิทยุกระจายเสียงกรมประมง จังหวัดระยอง ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 100.75 เมกะเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โทร. 038-894145
- 6) สถานีวิทยุองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 90.25 เมกะเฮิร์ตซ์ ตั้งอยู่ที่ สนามกีฬาากลางจังหวัดระยอง ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โทร. 038-617430
- 7) สถานีวิทยุชุมชน จังหวัดระยอง จำนวน 67 แห่ง

สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม มี 6 ช่อง คือ

1. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง 7
2. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
3. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง 5 ททบ.
4. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง 3
5. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง TPBS
6. สถานีถ่ายทอด และรับสัญญาณดาวเทียม ช่อง NBT

นอกจากนี้ยังมีโทรทัศน์ทางสายจังหวัดระยอง(RY) โทรทัศน์ระบบดาวเทียม แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ C-BAND และ KU- BAND

หนังสือพิมพ์

จังหวัดระยอง มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ออกในจังหวัด 13 ฉบับ ได้แก่

- (1) หนังสือพิมพ์ พลังระยอง
- (2) หนังสือพิมพ์ ระยองยุคก้าวหน้า
- (3) หนังสือพิมพ์ อธิปไตย
- (4) หนังสือพิมพ์ ประชาไทม์
- (5) หนังสือพิมพ์ เมืองระยอง
- (6) หนังสือพิมพ์ ระยองเบื่องหลังข่าว
- (7) หนังสือพิมพ์ ระยองเดลี
- (8) หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ
- (9) หนังสือพิมพ์ บุรพานิวส์
- (10) หนังสือพิมพ์ มหาชน
- (11) หนังสือพิมพ์ พลังมหาชน
- (12) หนังสือพิมพ์ มาตุภูมิ
- (13) หนังสือพิมพ์ ยุติธรรม

4.11 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การไฟฟ้า

จังหวัดระยองมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้า จำนวน 5 หน่วยงาน ดังนี้

- (1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยอง รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอเมืองระยอง และอำเภอบ้านค่าย
- (2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปลวกแดง รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอปลวกแดง
- (3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉาง รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง
- (4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแกลง รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา
- (5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาบตาพุด รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง และอำเภอนิคมพัฒนา

การประปา

ประชาชนในจังหวัดระยองมีน้ำประปาใช้แล้ว รวมจำนวน 50,905 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.45 ของครัวเรือนทั้งหมด โดยมีอำเภอที่มีน้ำประปาใช้ครบทุกครัวเรือนแล้ว ได้แก่ อำเภอเมืองระยองอำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง และอำเภอนิคมพัฒนา ส่วนอำเภอที่ยังมีน้ำประปาใช้ไม่ครบทุกครัวเรือน

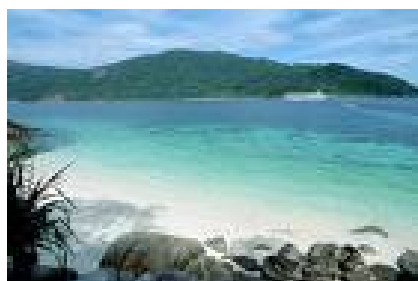
ได้แก่ อำเภอบ้านฉาง อำเภอลำลูกขัน และอำเภอเขาชะเมา

4.12 สินค้าอาหารทะเล

เนื่องจากจังหวัดระยองมีชายฝั่งทะเลยาวกว่า 100 กิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตอำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอกลาง จึงมีประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลประกอบอาชีพการประมงซึ่งรวมไปถึงการประมงน้ำกร่อยและการประมงน้ำจืด ในเขตพื้นที่ไม่ติดทะเลมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ตะพาบน้ำ การผลิตและจำหน่ายมีการจำหน่ายเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด บางส่วนจัดส่งเข้าโรงงานห้องเย็นเพื่อส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ผลผลิตจากการประมงส่วนใหญ่จะทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารทะเล เช่น น้ำปลา กะปิ ปลาแห้ง ปลาเค็ม ปลาหมึกแห้ง ปลาหมึกอบกรอบ ปลาหมึกปรุงรส กุ้งแห้ง ฯลฯ สำหรับน้ำปลาจัดได้ว่าเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดระยอง โดยมีโรงงานผลิตน้ำปลาประมาณ 26 แห่ง ได้รับ อย. แล้วทุกแห่ง และได้รับมาตรฐานอุตสาหกรรม โดยจำหน่ายในประเทศและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มแม่บ้านผลิตน้ำปลาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง ดังคำขวัญของจังหวัดที่ว่า “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

จากการที่จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางระหว่างภาคตะวันออกและการพัฒนาโครงการ Eastern Seaboard ส่งผลให้เป็นศูนย์กลางในการส่งออก โดยมีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จัดเป็นท่าเรือที่สำคัญ เปิดให้บริการแก่ผู้ประกอบการทั้งในอุตสาหกรรมมาบตาพุดและนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยในปี 2547 สินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่ เป็นจำพวกน้ำมันดิบและน้ำมันปิโตรเลียม ซึ่งนำเข้าจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางเป็นส่วนใหญ่ ส่วนสินค้าที่ส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากน้ำมันดิบ เช่น น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว และเม็ดพลาสติก เป็นต้น โดยส่งไปประเทศจีน ฮองกง สิงคโปร์ ฯลฯ

4.13 การท่องเที่ยวและการบริการ

ระยองเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมทางการท่องเที่ยวสูง มีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ มีลักษณะหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ ภูเขา น้ำตก ชายหาดทะเลที่ยาวไกล และหมู่เกาะที่สวยงามเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเกาะเสม็ดที่มีหาดทรายขาวสวยงาม เลื่องชื่อไปทั่วโลก มีสวนผลไม้ให้เยี่ยมชมและชิม

รสชาติที่สดอร่อยเป็นที่ชื่นชอบและรู้จักของบุคคล ทั่วไป ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน
จำนวนมากมาย โดยในปี 2550 การท่องเที่ยวทำรายได้ให้จังหวัดรวม
เป็นเงิน 13,113.36 ล้านบาท

สรุปข้อมูลผู้เยี่ยมชมเยือน ปี 2550 จังหวัดระยอง

รายการข้อมูล	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน	3,379,720	531,420	3,893,140
นักท่องเที่ยว	1,932,189	455,120	2,387,309
นักทัศนาจร	1,447,531	76,300	1,523,831
ระยะเวลาพักนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว(วัน)	2.20	2.82	5.02
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน(บาท)	1,754.15	2,293.58	4,047.73
นักท่องเที่ยว	1,975.05	2,358.21	4,333.26
นักทัศนาจร	1,105.24	1,207.35	2,312.59
รายได้(ล้านบาท)	9,998.84	3,114.52	13,113.36
นักท่องเที่ยว	8,398.94	3,022.40	11,421.34
นักทัศนาจร	1,599.90	92.12	1,692.02
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี(ครั้ง)	1.88	1.62	3.50
นักท่องเที่ยว	1.90	1.56	3.46
นักทัศนาจร	1.85	2.00	3.85

หมายเหตุ : ปี 2549 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายหมวกเป็นข้อมูลจากการสำรวจนักท่องเที่ยว ณ จุดเดินทางออกของจังหวัดนี้ โดยไม่นับ

รวมค่าพาหนะเดินทางระหว่างจังหวัด และค่าใช้จ่ายบางหมวกมีการปรับค่าอื่นๆประกอบเช่นค่าที่พัก ปรับตามอัตรา

การแลกเปลี่ยน ค่าอาหาร/เครื่องดื่มปรับตามค่าดัชนีผู้บริโภค ค่าบริการเดินทาง/ค่าพาหนะการเดินทางปรับตามอัตรา

การเปลี่ยนแปลงค่าบริการนำเที่ยว ราคาน้ำมัน เป็นต้นที่มา : กลุ่มงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระยอง

สถานที่ท่องเที่ยว

1) สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ หาดแม่รำพึง – บ้านก้นอ่าว สวนสน หรือสวนรุกขชาติเพ
เกาะเสม็ด หาดพวน หาดปลา แลหมแม่พิมพ์ สวนวังแก้ว หาดแสงจันทร์ หมู่เกาะมัน น้ำตกเขาชะเมา น้ำตก
ปลาก้าง ถ้ำเขาวง ผาสวรรค์ น้ำตกเขาหินเพลิง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรกร

2) สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม อาทิ พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดบ้านดอน ถนนวัฒนธรรม
(ถนนยมจินดา)

3) สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อาทิ ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระเจดีย์กลางน้ำ
เรือรบหลวงประแสร์ อนุสาวรีย์สุนทรภู่

4) กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว อาทิ งานประเพณีกีฬา – ชิมปลาทะเลหนึ่งบ้านนาง
งานทอดผ้าป่ากลางน้ำประแสร์ เทศกาลเที่ยวทะเลหาดบ้านเพ – เกาะเสม็ด

5) สถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ วัดป่าประดู่ วัด สารนาถธรรมาราม สวนศรีเมือง สวนสุภัทราแลนด์ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงงานโลดส์ คริสตัล

ผังเมืองและการใช้ที่ดิน

จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออกปัจจุบัน มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีข้อขัดแย้งทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านเหนือและตอนกลาง บริเวณอำเภอนิคมพัฒนา อำเภอปลวกแดง และอำเภอบ้านฉาง มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมค่อนข้างสูง ซึ่งหากไม่มีมาตรการควบคุมทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยรวมของจังหวัด ในอนาคตอาจก่อให้เกิดปัญหาการพัฒนาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามมา ในการกำหนด แนวทางการพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แบ่งพื้นที่ตามศักยภาพออกเป็น 4 บริเวณ ได้แก่

1. พื้นที่ด้านตะวันออกและตะวันตก กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นศูนย์กลาง อุตสาหกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร

2. พื้นที่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักของภาคและประเทศ

3. พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ตั้งแต่ชายหาดแม่รำพึง ไปทางด้านตะวันออก กำหนดให้เป็นเขต เพื่อการท่องเที่ยว

4. พื้นที่ด้านตะวันออกบริเวณชายฝั่งทะเลกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่งการดำเนินการวาง ผังเมืองบริเวณพื้นที่จังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

4.1 ผังจังหวัดระยอง เป็นการวางผังเมืองครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบและ แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยแบ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม

4.2 ผังเมืองรวม เป็นการวางผังแม่บทเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้มีความเหมาะสม เป็นระเบียบไม่ปะปนและรบกวนซึ่งกันและกัน และเป็นการวางโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง ของชุมชนในอนาคตโดยสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยองได้ดำเนินการวางผังเมืองรวม โดยออกเป็นกฎกระทรวง ใช้บังคับบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดระยอง 5 บริเวณ คือ

1. ผังเมืองรวมเมืองระยอง มีพื้นที่ทั้งหมด 94 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอ เมืองระยอง และอำเภอบ้านค่าย โดยประกอบด้วยพื้นที่เทศบาลนครระยอง อบต.เชิงเนิน อบต.นาตาขวัญ อบต.เนินพระ อบต.ทับมา อบต.น้ำคอก อบต.บ้านเลง อบต.ตาขัน และ อบต.หนองตะพาน

2. ผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง มีพื้นที่ 219 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา โดยในเขตอำเภอ เมืองระยอง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด อบต.เนินพระ และอบต.ทับมา สำหรับอำเภอบ้านฉาง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบ้านฉาง

บางส่วนของเทศบาลตำบลสำนักท้อน อบต.บ้านฉาง อบต.พลา อบต.สำนักท้อน และในส่วนของอำเภอนิคมน้ำจืด ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ ทต.มาบข่าพัฒนา

3. ฟังเมืองรวมเมืองบ้านเพ มีพื้นที่ 35.95 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านเพ อบต.แกลง และอบต.เพ

4. ฟังเมืองรวมชุมชนตะพง มีพื้นที่ 34 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง ได้แก่ อบต.ตะพง

5. ฟังเมืองรวมเมืองแกลง มีพื้นที่ 27.30 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอแกลง ได้แก่ เทศบาลตำบลเมืองแกลง อบต.ทางเกวียน และ อบต.วังหว้า

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2546-2547 กรมโยธาธิการและผังเมืองได้กำหนดแผนงานและโครงการวางผังเมืองรวมพื้นที่เปิดใหม่ของจังหวัดระยองอีก จำนวน 8 ฟัง ได้แก่

1. ฟังเมืองรวมชุมชนมาบข่าและชุมชนบ้านค่าย ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลมาบข่า อำเภอนิคมน้ำจืด และเทศบาลตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย
2. ฟังเมืองรวมชุมชนสำนักท้อน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง
3. ฟังเมืองรวมชุมชนบ้านปลวกแดง ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง
4. ฟังเมืองรวมชุมชนกองดิน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลกองดิน อำเภอแกลง
5. ฟังเมืองรวมชุมชนทุ่งควายกิน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง
6. ฟังเมืองรวมชุมชนจอมพลเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลจอมพลเจ้าพระยา อำเภอปลวกแดง
7. ฟังเมืองรวมชุมชนชุมแสง ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์
8. ฟังเมืองรวมชุมชนสุนทรภู่ ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลสุนทรภู่ อำเภอแกลง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ตั้งอยู่เลขที่ 140 หมู่ที่ 2 ถนนสุขุมวิท อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

1. อัตรากำลัง

1) ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น	รวมทั้งสิ้น จำนวน	177 คน
2) ลูกจ้างประจำ	รวมทั้งสิ้น จำนวน	45 คน
3) พนักงานจ้าง	รวมทั้งสิ้น จำนวน	104 คน
4) พนักงานจ้างทั่วไป	รวมทั้งสิ้น จำนวน	44 คน
5) พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	รวมทั้งสิ้น จำนวน	1 คน
	รวมทั้งสิ้น จำนวน	371 คน

2. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1) รถยนต์บรรทุกน้ำ	จำนวน 10 คัน
2) เรือกู้ภัย	จำนวน 1 ลำ
3) เครื่องช่วยชีวิต	จำนวน 1 ชุด

3. การกักถ่ายโอน

1) ถนนทางหลวงท้องถิ่น	จำนวน 63 สาย
2) โรงเรียนวัดห้วยกรอง	จำนวน 1 โรงเรียน
3) สนามกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง	จำนวน 1 แห่ง
4) ตลาดกลางยางพาราภาคตะวันออก	จำนวน 1 แห่ง
5) สถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2	จำนวน 1 แห่ง

4. การคลัง

ประมาณการรายรับ 1,230,000 บาท ประจำปีงบประมาณ 2552

รายรับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 รวมทั้งสิ้น 965,440,066.09 บาท แยกเป็น

- 1) ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง รวมทั้งสิ้น 43,780,626.21 บาท
  - (1) ภาษีบำรุง อบจ. จากสถานค้าปลีกยาสูบ 37,637,133.90 บาท
  - (2) ภาษีน้ำมัน 6,143,492.31 บาท
- 2) ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บและแบ่งสรรให้ รวมทั้งสิ้น 785,118,779.65 บาท
  - (1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม 5% 414,086,577.22 บาท
  - (2) ภาษีสรรพสามิต 75,235,559.18 บาท
  - (3) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน 290,504,646.45 บาท
  - (4) ค่าภาคหลวงแร่ 5,291,996.80 บาท
- 3) รายได้หมวดอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 24,719,356.83 บาท
  - (1) ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ 1,077,332.41 บาท
  - (2) รายได้จากทรัพย์สิน 10,931,076.42 บาท
  - (3) รายได้เบ็ดเตล็ด รวม 12,403,622.00 บาท
  - (4) อื่นๆ 307,326.00 บาท
- 4) รายได้หมวดเงินอุดหนุน รวมทั้งสิ้น 95,225,266.13 บาท
  - (1) เงินอุดหนุนทั่วไป 95,225,266.13 บาท
- 5) รายได้อื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 16,596,037.27 บาท
  - (1) เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม 679,787.27 บาท
  - (2) เงินกู้ 15,916,250.00 บาท

เงินสะสม รวมทั้งสิ้น 159,952,772.45 บาท

(1) เงินสะสมเก็บรักษาไว้ เอง 127,462,472.86 บาท
(2) เงินสะสมส่งสมทบ ก.ส.อ. 32,490,299.59 บาท
รายจ่าย รวมทั้งสิ้น 931,160,032.36 บาท

(1) งบกลาง 15,940,968.55 บาท
(2) รายจ่ายประจำ 220,038,729.01 บาท

(3) รายจ่ายเพื่อการลงทุน 600,767,251.80 บาท
(4) เงินอุดหนุนทั่วไป 94,413,083.00 บาท

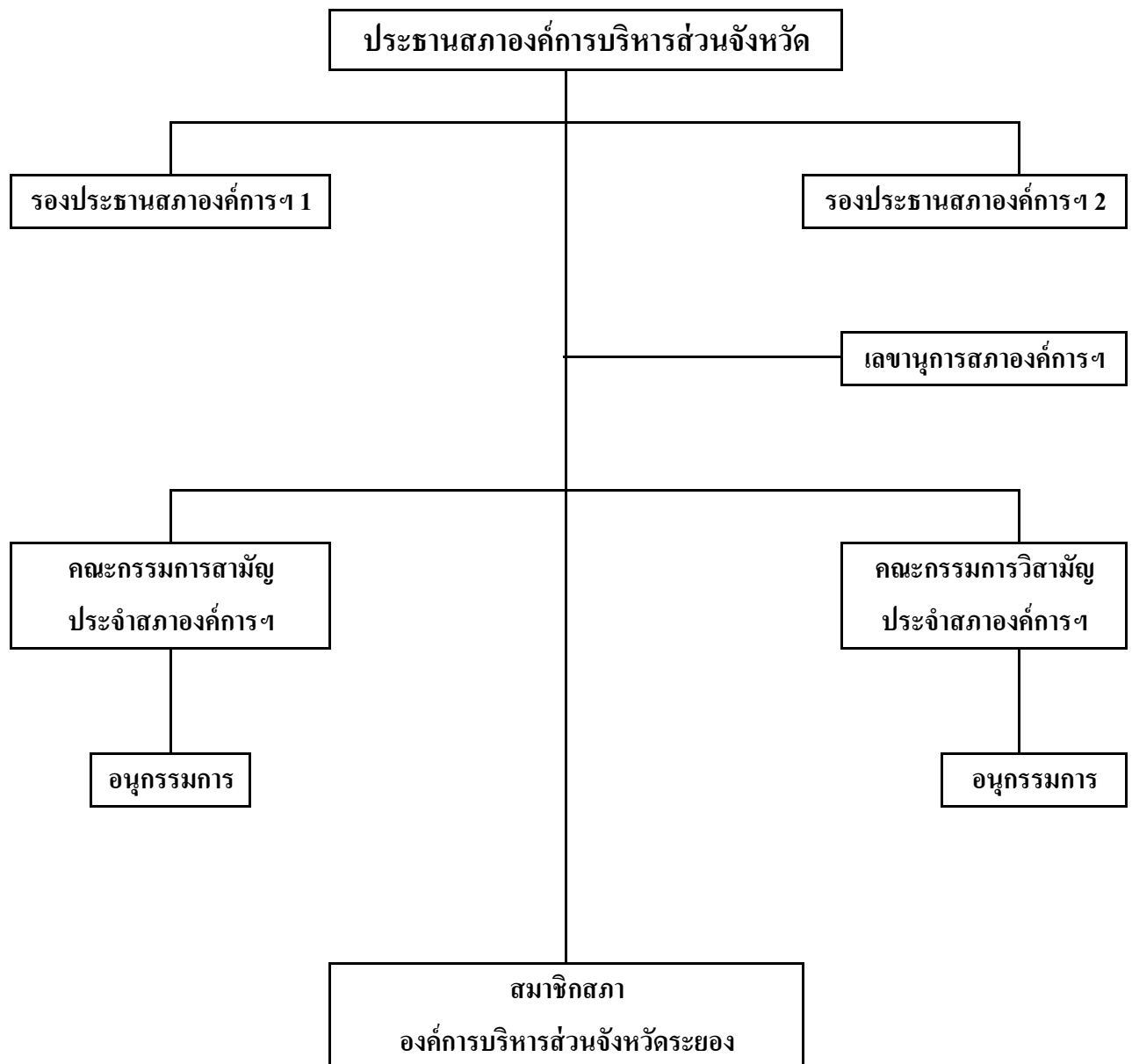
รายจ่ายแยกตามแผนงาน

(1) เพื่อการบริหารงานทั่วไป 151,961,248.90 บาท
(2) เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย 9,958,969.00 บาท
(3) เพื่อการศึกษา 172,104,040.00 บาท
(4) เพื่อการสาธารณสุข 19,973,600.00 บาท
(5) เพื่อการสังคมสงเคราะห์สงเคราะห์ 14,842,000.00 บาท
(6) เพื่อการเคหะและชุมชน 322,353,141.72 บาท
(7) เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 12,867,505.50 บาท
(8) เพื่อการศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ 42,788,980.00 บาท
(9) เพื่อการอุตสาหกรรมและการโยธา 57,343,435.69 บาท
(10) เพื่อการเกษตร 16,613,060.00 บาท

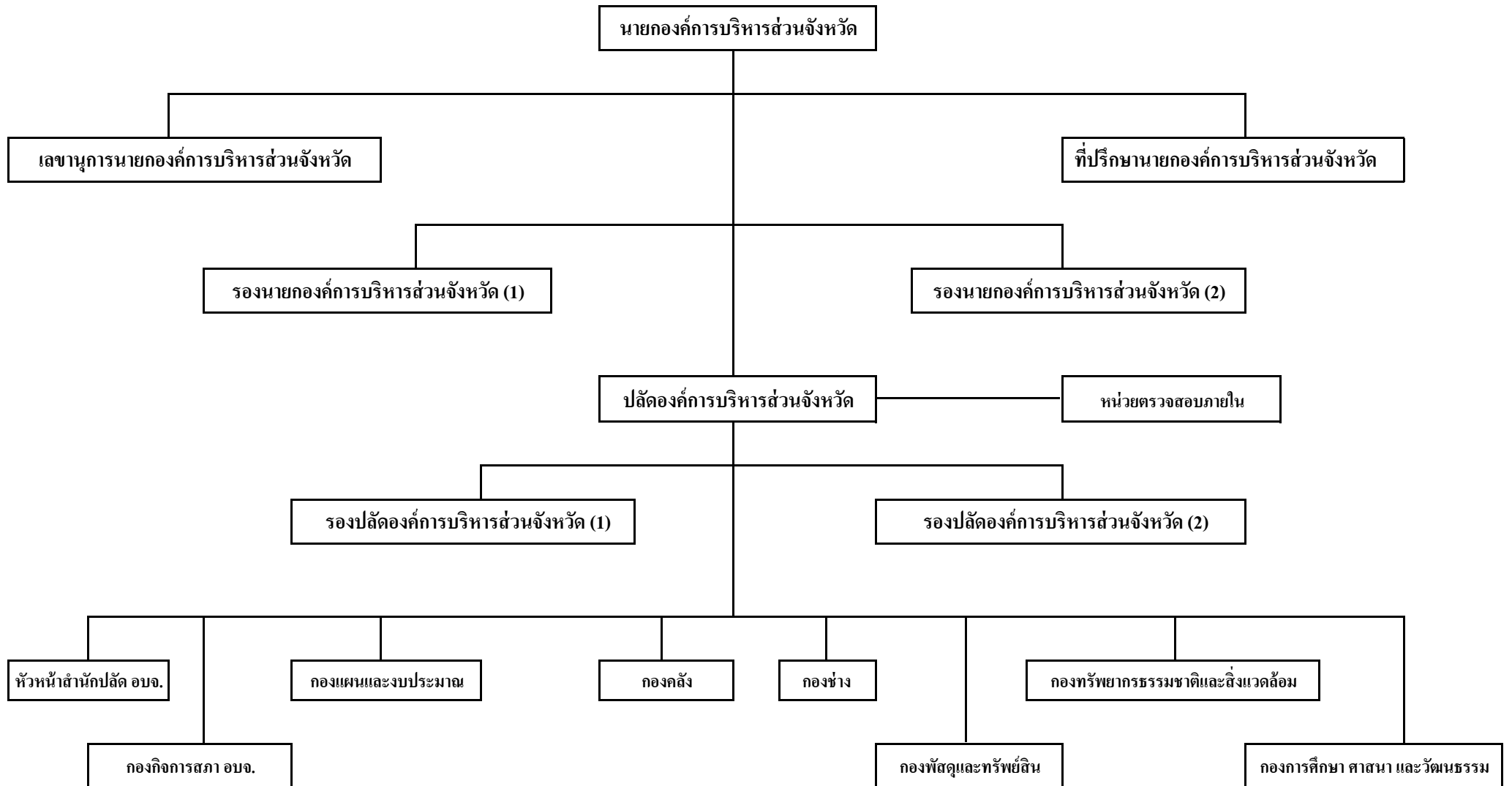
รายจ่ายอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 16,596,037.27 บาท

(1) เงินยืมจากเงินสะสม 679,787.27 บาท
(2) เงินกู้ 15,916,250.00 บาท

แผนภูมิสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

แผนภูมิฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนา

3.1 แนวคิดและหลักการที่ใช้ในการวางแผน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน และนโยบายในการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

3.1.1 การพัฒนาตามนโยบายรัฐบาล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ นโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
- 3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

3.1.2 ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

1) วิสัยทัศน์จังหวัด

เป็นผู้นำการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกผลไม้ควบคู่ไปกับการเป็นดินแดนแห่งความหลากหลายของการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ

2) เป้าประสงค์ของกลุ่มจังหวัด (Goals)

1. เป็นผู้นำการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและพลังงานของอาเซียน
2. เป็นแหล่งผลิตผลไม้หลัก (ทุเรียนและมังคุด) และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปของโลก
3. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่หลากหลายได้มาตรฐาน
4. เป็นช่องทางการค้าสู่ภูมิภาคอินโดจีน

3) ประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

1. การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและพลังงานของอาเซียนควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. การสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป
3. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์
4. การเป็นพันธมิตรทางธุรกิจกับกัมพูชา

4) ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของกลุ่มจังหวัด (Strategies)

1. พัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและพลังงานของอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาความยั่งยืนของสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมและพัฒนามูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตร ได้แก่ ทุเรียน มังคุด และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป
3. ส่งเสริมเพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์และพัฒนา เชื่อมโยงเส้นทางสู่การท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ
4. เสริมสร้างความเป็นพันธมิตรทางธุรกิจกับพหุชา

3.1.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1) วิสัยทัศน์การพัฒนา (Vision)

จังหวัดระยอง “เป็นแหล่งอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรกรรม การท่องเที่ยวที่อยู่ร่วมกับชุมชน ภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมของภูมิภาคที่ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนสังคมได้อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. สถานประกอบการใช้เทคโนโลยีสะอาด และจัดทำหลักระบบบรรณาภิบาลสิ่งแวดล้อม
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม
3. การจัดการ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
4. การบรรเทาปัญหาอุบัติเหตุมีการดำเนินการและเป็นที่ยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง
5. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจชุมชนมีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมที่ได้มาตรฐานสามารถสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดได้

เป้าประสงค์

1. สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ
2. ทรัพยากรน้ำของจังหวัดได้รับการจัดการอย่างสมดุลระหว่างภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม
3. เกษตรกรปรับตัวใช้สารเคมีโดยใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการผลิต
4. เกษตรกรเข้าถึงการบริการภาครัฐและวิชาการเกษตร

5. มีศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกระจายอยู่ทุกอำเภอ
6. สัตว์ปีกได้รับการป้องกันและแก้ไขการระบาดของไข้หวัดนก
7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา
8. มีตัวบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและฟื้นฟูการท่องเที่ยว (ระยอง) อย่างยั่งยืน เป้าประสงค์

1. การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดได้รับการพัฒนา
2. แหล่งท่องเที่ยวเดิมได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา
3. แหล่งท่องเที่ยวใหม่ได้รับการพัฒนา
  - (1) มีการคมนาคมที่สะดวก (การมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เป็นต้น)
  - (2) ความปลอดภัย (อาชญากรรม การคมนาคม)
4. มีการบูรณาการการตลาดและประชาสัมพันธ์ร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
ทั้งในและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างเสริมสังคม (ระยอง) ให้มีคุณธรรมนำความรู้สู่การดำรงชีวิต ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

1. ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน
3. ชุมชนตระหนัก/มีจิตสำนึกที่ดีต่อสาธารณะ
4. ชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. ชุมชนใส่ใจในสุขภาพและมีสุขภาพที่ดี
6. มีมาตรการป้องกันการกระทำผิด โดยบูรณาการทุกภาคส่วนในการบังคับใช้กฎหมาย
7. การให้บริการที่ดีและการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภาครัฐ
8. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน/องค์กรชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง
9. เสริมสร้างความเข้มแข็ง และความอบอุ่นในครอบครัว

3.1.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารส่วนจังหวัดระยอง

การพัฒนาตามนโยบายริเริ่มขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จากการประชุมระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตจังหวัดระยอง และสื่อมวลชน ในวันที่ 2 - 3 เมษายน 2552 ณ โรงแรมพีเอ็มวาย อ.เมืองระยอง จ.ระยอง สรุปประเด็นยุทธศาสตร์มี 8 ข้อ ดังนี้

1. การพัฒนาด้านการศึกษา การกีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดี มีสุข

5. การพัฒนาการเมือง การบริหารและข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
7. การพัฒนาแหล่งน้ำ
8. การพัฒนาเศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้

3.2 ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

- 1) แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค คุณภาพและปริมาณไม่เพียงพอ
- 2) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบชลประทานไม่เพียงพอ
- 3) ถนนสายหลักที่เชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้านและตำบลยังไม่ทั่วถึง
- 4) เครื่องมือ เครื่องจักร ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ
- 5) งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่สามารถตอบสนองความต้องการปัจจัยพื้นฐานของ อปท.อื่นๆ ได้อย่างเพียงพอ
- 6) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
- 7) ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ
- 8) กลไกการตรวจสอบไม่โปร่งใส
- 9) ขาดศูนย์ประสานงานระหว่าง อปท.
- 10) ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 11) ขาดการวางแผนและกระบวนการผลิต
- 12) ประชากรขาดความมั่นคงในอาชีพและรายได้
- 13) ปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม
- 14) แหล่งมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม

3.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

- 1) เป็นต้นแบบด้านการพัฒนาแก่ท้องถิ่นอื่น ๆ
- 2) เป็นผู้ประสานงานในการจัดทำแผนในระดับจังหวัด โดยเป็นศูนย์ประสานงานระหว่าง อปท.
- 3) สนับสนุนเครื่องจักร และงบประมาณท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
- 4) ส่งเสริมอาชีพกลุ่มชุมชน
- 5) จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 6) ยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ทัดเทียมทั่วถึงและเป็นธรรม
- 7) ส่งเสริมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ภาครัฐและเอกชน

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) จากการประชุมในวันที่ 2 - 3 เมษายน 2552

จุดแข็ง

1. บุคลากรมีความรู้ความชำนาญ มีคุณภาพ ตรงตามสายงาน
2. มีโครงสร้างของอัตรากำลังบุคลากรที่ชัดเจน
3. มีงบประมาณในการบริหารงานด้านบุคลากรที่เพียงพอ
4. มีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม
5. มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดไว้ชัดเจน (ตาม พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบต.)
6. มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน
7. มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และหลากหลาย
8. เป็นแหล่งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และประมงขนาดใหญ่ของประเทศ
9. ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนสูง
10. มีรายได้จากเงินอุดหนุนและภาษีเข้า อบจ. โดยตรง
11. มีตัวแทนของประชาชน (ส.อบจ.) ซึ่งทราบปัญหาในท้องถิ่นได้ดี
12. ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณแก้ไขปัญหาของประชาชนได้โดยตรง
13. มีทรัพยากรธรรมชาติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
14. มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี
15. เป็นแหล่งผลิตทางการเกษตร
16. เป็นจุดศูนย์รวมของอุตสาหกรรม
17. ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานของ อบจ.
18. มีข้อบัญญัติใช้แก้ไขปัญหาได้โดยตรง

จุดอ่อน

1. ขาดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการประสานงาน ระหว่าง อบจ. และ อบต.
2. ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
3. ขาดการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ
4. เครื่องมือ เครื่องจักร ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ
5. งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่สามารถตอบสนองความต้องการปัจจัยพื้นฐานของ อบต. อื่นๆ ได้อย่างเพียงพอ
6. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง
7. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญตรงกับความต้องการ เช่น ขาดบุคลากรที่เกี่ยวกับการตรวจสอบมลพิษ
8. การกระจายงบประมาณขาดความเหมาะสม (ส.อบจ. จะมองท้องถิ่นตัวเองเป็นหลัก)
9. การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบจ.รย. น้อยเกินไป

10. การประสานงาน/ประสานแผนขาดความต่อเนื่อง (ขาดความสม่ำเสมอในการทำงาน)
11. ความยุ่งยากของขั้นตอน การติดต่อส่วนราชการ อบจ.รย.
12. ไม่มีการทำศูนย์ประสานแผน
13. การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของ อบจ.รย. มีน้อย
14. ไม่สามารถนำงบประมาณไปช่วยเหลือ องค์กร อบต. หรือหน่วยงานอื่นได้
15. ความไม่คุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร
16. การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในยังขาดประสิทธิภาพ
17. การบริหารงานบุคคลขาดการนำระบบคุณธรรมมาใช้
18. บุคลากรขาดการฝึกอบรมทักษะเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง
19. ระบบสารสนเทศไม่ทันสมัย

โอกาส

1. ได้รับการสนับสนุนการบริหารจัดการจากภาครัฐและภาคเอกชนในด้าน
  - 1.1 แหล่งท่องเที่ยว
  - 1.2 การเกษตร
  - 1.3 การประมง
  - 1.4 การส่งเสริมอาชีพ
  - 1.5 การพัฒนาชุมชน
  - 1.6 การพัฒนาสาธารณสุข
2. ได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการประสานแผนพัฒนา
3. มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 รองรับการทำงานของ อบจ.รย.
4. มีข้อมูลข่าวสารกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้รับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว
5. มี พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542
6. เป็นแหล่งเงินทุน เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมมีรายได้มาก
7. มีนโยบายและวาระแห่งชาติที่ชัดเจนเป็นแนวทางปฏิบัติ
8. มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและข้อกำหนด
9. เทคโนโลยีถูกลง ทำให้เข้าถึงและนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ทำงานได้ง่าย
10. ที่ตั้งของ อบจ.รย. เป็นแหล่งพัฒนาทางเศรษฐกิจในด้านการท่องเที่ยวอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม
11. การส่งเสริมจากภาครัฐในเรื่องการลงทุนในด้านอุตสาหกรรม
12. การสนับสนุนในเรื่องการท่องเที่ยว
13. จุดศูนย์รวมของการคมนาคม
14. เทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมต่อกับหน่วยงานภาครัฐ – เอกชน – ต่างประเทศ

อุปสรรค

1. งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐไม่เพียงพอ
2. รัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการพัฒนาประเทศบ่อย ส่งผลให้ท้องถิ่นต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายตามไปด้วย
3. การเมืองเข้ามามีบทบาทแทรกแซงในการบริหารภายใน
4. ปัญหามลภาวะส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชน
5. ประชากรแฝงส่งผลกระทบต่อการพัฒนา
6. ระเบียบฯ ข้อกฎหมาย จำกัดอำนาจหน้าที่บางประการ เช่น พรบ. แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
7. ระบบฐานข้อมูลไม่ตรงความจริง เช่น จำนวนประชากรแฝงไม่ตรงกับฐานข้อมูลทำให้การได้รับการจัดสรรบางอย่างไม่ตรงกับความเป็นจริง
8. มลภาวะเป็นพิษจากการพัฒนาอุตสาหกรรม
9. ปัญหาการเมืองระดับประเทศยังไม่เสถียรภาพ ยังมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้นโยบายการพัฒนาไม่ชัดเจน
10. สถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศในภาพรวม
11. ปัญหาด้านเศรษฐกิจชะลอตัว
12. เครือข่าย อบท. ภายนอกองค์กร (ถ้า อบจ.รย. ขาดความร่วมมือกับเครือข่าย ก็จะทำให้ประสบปัญหา) ไม่บูรณาการในการทำงาน อบต.จะมีอิทธิพลต่อการทำงานของ อบจ.รย.
13. ความสัมพันธ์ในการเมืองในระบบอุปถัมภ์ระหว่างเครือข่ายกับผู้บริหาร อบจ.รย.
14. ประชากรย้ายถิ่นทำให้เกิดปัญหาเด็กถูกทิ้ง ยาเสพติด อาชญากรรม

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนา
ในอนาคตของท้องถิ่น โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง
(Strength - S) จุดอ่อน (Weak - W) และปัจจัยภายนอกได้แก่ โอกาส (Opportunity -O) และอุปสรรค
(Threat - T) เป็นเครื่องมือ

ปัจจัยภายใน	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
1. ด้านการบริหาร	1.1 การแบ่งส่วนราชการ/การวางแผน องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง แบ่งโครงสร้างขององค์กร แต่ละกอง และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน เพื่อรองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนเพิ่มขึ้นในอนาคต	+
	1.2 การประสานงาน ทุกกองราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จะประสานร่วมมือกันในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พร้อมทั้งประสานงานกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกัน ดำเนินการพัฒนา	+
	1.3 การมอบอำนาจ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง มีอิสระในการกำหนด บทบาทยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และมอบอำนาจการปฏิบัติงาน ตามกรอบของระเบียบและกฎหมายที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้	+
	1.4 การกำกับดูแล การดำเนินงานทุกโครงการมีคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโครงการ	+

ปัจจัยภายใน	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
2. ด้านระเบียบ กฎหมาย ข้อบัญญัติ	2.1 การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่กฎหมายกำหนด และกรอบการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	+
	2.2 ขาดการนำข้อบัญญัติ อปท./ กฎหมายมาบังคับใช้ (ด้านสิ่งแวดล้อม)	-
	2.3 ขาดอำนาจการควบคุมดูแลที่สาธารณะ/ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม	-
3. ด้านบุคลากร	3.1 อัตรากำลัง มีอัตรากำลังเพียงพอต่อปริมาณงาน	+
	3.2 วินัย บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีระเบียบ วินัยการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี	+
	3.3 ทักษะ บุคลากรส่วนใหญ่มององค์การบริหารส่วนจังหวัด ระยองเป็นศูนย์กลางการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน	+
	3.4 พฤติกรรม บุคลากรส่วนใหญ่อยู่ในกรอบของการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน	+

ปัจจัยภายใน	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
4. ด้านงบประมาณ	4.1 มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณได้เองตามกรอบการถ่ายโอนภารกิจตามอำนาจหน้าที่	+
	4.2 จัดเก็บรายได้ได้ตรงตามเป้าหมายและมีศักยภาพเพียงพอในการตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของประชาชน	-
	4.3 มีอิสระในการบริหารการเงิน ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ	+
	4.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีความโปร่งใส เสมอภาค และสามารถตรวจสอบได้ส่งผลต่อการบริหารงาน	+
5. ด้านระบบฐานข้อมูล	5.1 ระบบฐานข้อมูลภายในองค์กรมีการเชื่อมโยงเป็นอย่างดี	+
	5.2 มีการจัดเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเข้ามาบริหารจัดการทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	+
	5.3 ขาดการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลภายนอกองค์กร	+

ปัจจัยภายใน	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
6. ด้านการ ประสานงาน/ การอำนวยความสะดวก / ความร่วมมือจาก ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	6.1 เป็นศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น	+
	6.2 ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองสูง	+
	6.3 การให้ความร่วมมือช่วยเหลือจากส่วนราชการหรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน	+
	6.4 ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และบทบาท การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิ เสรีภาพของตนเอง การตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	-
7. ด้านทรัพยากร เครื่องมือและ อุปกรณ์ในการ ทำงาน	ขาดยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องจักรกลในการ ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง	-

ปัจจัยภายนอก	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
1. ด้านการเมือง	1.1 ระดับความขัดแย้ง ไม่มีความขัดแย้งในองค์กร มีความมั่นคงระดับการเมืองท้องถิ่น 2.2 กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลประโยชน์ไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย และการบริหารงาน	+ +
2. ด้านเศรษฐกิจ	2.1 เศรษฐกิจรวมในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง ด้านผลผลิต รายได้ รายจ่าย การออม การลงทุนการใช้ที่ดิน และแรงงาน เศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ประชาชนมีกำลังในการซื้อสินค้าและบริการ การหมุนเวียนเงินมีความคล่องตัวดี 2.2 รัฐบาลมีนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจ - เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ , เพิ่มงบประมาณกลางปี 2.2 เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการคมนาคมขนส่ง 2.3 ธุรกิจผูกขาดมาเฟียมากับการลงทุน/การท่องเที่ยว 2.4 การเกษตรกรรม 2.4.1 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมถือเป็นรายได้หลัก 2.4.2 ขาดตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นระบบ 2.4.3 ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ 4.5 การพาณิชย์กรรม กิจกรรมพาณิชย์ในจังหวัดระยองมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ 4.6 อุตสาหกรรม มีอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนปิโตรเคมี การกลั่นน้ำมัน และอิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม 4.7 การท่องเที่ยว จังหวัดระยองมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงประวัติศาสตร์ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก	+ + + - + - - + + +

ปัจจัยภายนอก	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
3. ด้านสังคม	3.1 มีกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในระดับจังหวัด 3.2 มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้บริการในพื้นที่ 3.3 กระแสค่านิยมของต่างชาติที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน 3.4 การอพยพของแรงงานต่างด้าว/ประชากรแฝง 3.5 ปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ และไข้เลือดออก 3.6 ปัญหาอาชญากรรม 3.7 ปัญหาสังคมคนตกงาน	+ + - - - - -
4. ด้านนโยบาย ของรัฐบาล/ กฎหมาย	4.1 รัฐบาลมีนโยบายในการกระจายอำนาจและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน 4.2 นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวพัฒนาการค้าและบริการ 4.3 นโยบายรัฐบาลเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน 4.4 ความร่วมมือของกลุ่มจังหวัด (Cluster) และยุทธศาสตร์ (ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO) 4.5 ปัญหาคาบเกี่ยวเรื่องอำนาจหน้าที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4.6 ปัญหามาตรการการกีดกันทางการค้า/ภาษี/FTA 4.7 ขาดการปรับปรุงกฎหมายที่ทันเหตุการณ์และบังคับใช้ร่วมกัน	+ + + + - - -
5. ด้านเทคโนโลยี	5.1 ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีด้านการผลิต การเกษตรและอุตสาหกรรม 5.2 ขาดเทคโนโลยีทันสมัย/การสื่อสารไม่ทันต่อเหตุการณ์ 5.3 เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้หน่วยงานราชการที่มีขนาดใหญ่บุคลากรขาดความรู้และการประสานงานในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีผลต่อการปฏิบัติงานทำให้เกิดความล่าช้า	+ - -

ปัจจัยภายใน	ประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณา	จุดแข็ง (+), จุดอ่อน (-)
6. ด้านกายภาพ	6.1 ที่ตั้งภูมิศาสตร์เหมาะสมแก่การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน 6.2 การคมนาคม 6.2.1 ในระดับของภูมิภาคและอำเภอมีความเชื่อมโยง 6.2.2 ในระดับตำบลหรือตำบลต่ออำเภอขาดการเชื่อมโยง และยังไม่ได้มาตรฐาน	+ - -
7. ด้านสิ่งแวดล้อม	7.1 มีการส่งเสริมและสนับสนุนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7.2 ปัญหามลพิษและการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 7.3 ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม 7.4 ปริมาณขยะที่มาก สถานที่กำจัดขยะไม่เพียงพอ 7.5 คุณภาพของน้ำเน่าเสียจากการปล่อยสารเคมีลงน้ำ	+ - - - -

บทที่ 4

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายการพัฒนา

เพื่อนำนโยบายผู้บริหารและยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในระดับชาติ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ไปสู่ การปฏิบัติต่อไป องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะห้าปี (2553 -2557) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของจังหวัดระยองในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์การพัฒนา

มุ่งมั่นการพัฒนาในระยะของให้เป็นเมืองน่าอยู่ ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 พันธกิจ

4.2.1 พัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรอบรู้คู่คุณธรรม

4.2.2 ส่งเสริมให้มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ทั้งรูปแบบ ของ การรับถ่ายโอนตามภารกิจ และจัดตั้งขึ้นใหม่

4.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรในด้านกระบวนการผลิต การตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม ของสินค้า

4.2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

4.2.5 จัดให้มีตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อส่งเสริมการส่งออก

4.2.6 เสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขภายใต้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.7 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจาก ทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

1. การพัฒนาการศึกษา การกีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข
5. การพัฒนาด้านการเมือง การบริหารและข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
7. การพัฒนาแหล่งน้ำ
8. การพัฒนาเศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.1 ประเด็นการพัฒนาด้านการศึกษา การกีฬา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ยกระดับคุณภาพการศึกษาของ ประชาชนทุกระดับอย่างทั่วถึง รวมทั้งปลูกฝัง และส่งเสริมให้ ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมและ อนุรักษ์คุณค่าวัฒนธรรม	จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริม และยกระดับการศึกษา	ในปี พ.ศ.2550 จัดทำโครงการ 1 กิจกรรม	5	1	2	3	4	5
รับถ่ายโอนโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนที่ได้รับการ ถ่ายโอน	ปี พ.ศ.2552 จำนวน 1 โรงเรียน	5	1	1	1	1	1
โรงเรียนในจังหวัดระยองมีมาตรฐาน การศึกษาและคุณภาพตามเกณฑ์ ระดับประเทศ	เกณฑ์คุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐานประกัน คุณภาพทางการศึกษา	1. ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพมาตรฐานเฉลี่ย 2.10 (ซึ่งอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ)	2.35	2.15	2.2	2.25	2.3	2.35
		2. โรงเรียนในสังกัดที่ถ่ายโอนมีคุณภาพ มาตรฐานเฉลี่ย 2.20	2.4	2.15	2.25	2.3	2.35	2.4

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.2 ประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการปรับปรุง	-	5	1	2	3	4	5
นักท่องเที่ยวมีความประทับใจ	ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 3)		80%	40%	50%	60%	70%	80%

4.3.3 ประเด็นการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัด ระยองได้รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์	การปลูกประการัง จำนวนประเพณีที่ได้รับ การฟื้นฟูและอนุรักษ์	-	-	-	-	-	-	-
ดำเนินการให้เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดี	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วม	ในปี พ.ศ.2550 อบรมเด็ก	700	150	150	150	150	150

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.3 ประเด็นการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ลดอัตราการเพิ่มขยะในจังหวัดระยอง	จำนวนประเภทและกิจกรรม ส่งเสริมการลดปริมาณ และคัดแยกขยะ	-	6	2	3	4	5	6
ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์	จำนวนแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่ได้รับ การอนุรักษ์	-	15	1	2	3	4	5

4.3.4 ประเด็นการพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ดำเนินการให้มีระบบการป้องกัน มลพิษและบรรเทาสาธารณภัย	จำนวนกิจกรรมที่อบรม ประชาชนในการมีระบบป้องกัน มลพิษและบรรเทาสาธารณภัย	ในปี พ.ศ.2549 และ 2550 ดำเนินการ 9 กิจกรรม	5	1	2	3	4	5

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.4 ประเด็นการพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ดำเนินการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนหลักการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย	จำนวนกิจกรรมที่สนับสนุน ผู้ด้อยโอกาสผู้พิการและผู้สูงอายุ ที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวนกิจกรรมที่สนับสนุน หลักการปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	ปี พ.ศ.2550 จำนวน 4 กิจกรรม จำนวนกิจกรรมที่สนับสนุนหลักการ ปกครองในระบบประชาธิปไตย ในปี 2549 และ 2550 จำนวน 2 กิจกรรม	10	6	7	8	9	10

4.3.5 ประเด็นการพัฒนาด้านการเมือง การบริหาร และข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอ	1. จำนวนระบบโปรแกรม เพื่อการบริหารจัดการ เครือข่ายเชื่อมโยงกับองค์กร ภายนอก ร่วมกับ อปท. อื่น	มีจำนวน อปท. เข้าร่วมเครือข่าย WWW.Rayong-Pao.go.th .	6	2	3	4	5	6
	2. จำนวนระบบเครือข่ายภายใน	มีจำนวน 1 ระบบ	10	6	7	8	9	10

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.6 ประเด็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน และประชาชนมีความสะดวกในการ สัญจร	ระยะทางถนนที่ ได้รับการซ่อมบำรุง	องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ได้สนับสนุนเครื่องจักรกลซ่อมบำรุง ถนนเพื่อดำเนินการร่วมกับ อปท.อื่น	900 โครงการ	180 โครงการ	180 โครงการ	180 โครงการ	180 โครงการ	180 โครงการ

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.7 ประเด็นการพัฒนาแหล่งน้ำ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
พัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดระยอง	จำนวนน้ำที่ได้รับการพัฒนา	-	5	1	1	1	1	1

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.3.8 ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)	ตัวชี้วัด(KPIS)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 53 - 57	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57
ส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน	จำนวนโครงการที่ดำเนินการ	ปี พ.ศ.2552 จำนวน 3 โครงการ	15	3	3	3	3	3
พัฒนาศูนย์กลางขงพาราภาคตะวันออก	จำนวนผู้มาใช้บริการที่ตลาดกลาง ขงพาราภาคตะวันออก	จำนวนผู้มาใช้บริการปี พ.ศ. 2552 จำนวน 100 คน	520	170	240	310	380	450

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ในบทที่ 4
จึงกำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาและหน่วยงานรับผิดชอบ รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

1. ประเด็นการพัฒนาการศึกษา การกีฬา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การพัฒนาการศึกษา การกีฬา ศาสนา วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ส่งเสริมการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการศึกษา 2. ส่งเสริมจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอนุรักษ์ โบราณสถาน ศาสนสถาน และสืบสานภูมิ ปัญญาท้องถิ่น 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มี คุณภาพในทุกระดับทั้งในและนอกระบบ 4. ส่งเสริมและสนับสนุนการการกีฬา และสร้าง โอกาสให้เยาวชนพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ 5. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ในสังคม	- กองการศึกษาฯ - กองแผนฯ

2. ประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
2. การพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยว	1. ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริม การท่องเที่ยวร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน 2. สนับสนุนให้มีการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิม 3. พัฒนาบุคลากร และปัจจัยที่สนับสนุนให้เอื้อ ต่อการท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมและสนับสนุนระบบการรักษา ความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว	- สำนักปลัดฯ - กองแผนฯ - กองการศึกษาฯ

3. ประเด็นการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
3. การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	1. เสริมสร้างขีดความสามารถและระบบ การเรียนรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม 2. สร้างจิตสำนึกของประชาชน ให้ตระหนัก ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ 3. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มหรือเครือข่าย เพื่อวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม 5. สนับสนุนให้มีการตรวจสอบและบังคับ ใช้กฎหมายและมีการปรับใช้ในข้อบัญญัติ ท้องถิ่น 6. สนับสนุนชุมชนทำการเกษตรอินทรีย์ในด้าน การผลิตเพื่อลดสารเคมี 7. จัดสร้างที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ของจังหวัด 8. สนับสนุนกิจกรรมด้านผังเมืองและการ บังคับใช้ผังเมือง	- กองแผนฯ - สำนักปลัดฯ - กองทรัพยากรธรรมชาติฯ

4. ประเด็นการพัฒนาด้านการพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
4. การพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข	1. เสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง มีสัมพันธภาพที่ดี เกิดความอบอุ่น รักษาสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงาม 2. สร้างเครือข่ายและจัดระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส 4. ส่งเสริม ป้องกัน บำบัด แก้ไขปัญหา ยาเสพติดและโรคติดต่อ 5. เสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน 6. สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของ อปท. 7. สนับสนุนและส่งเสริมในการป้องกันและแก้ไขเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน	- กองแผนฯ - สำนักปลัดฯ - กองทรัพยากรธรรมชาติฯ - กองกิจการสภาฯ

5. ประเด็นการพัฒนาด้านการพัฒนาการเมือง การบริหาร และข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
5. การพัฒนาการเมือง การบริหาร และข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ	1. สร้างความร่วมมือหลักการบริหารธรรมาภิบาล แก่บุคลากร อปท. ทุกระดับ 2. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเมืองการบริหาร อย่างต่อเนื่อง 3. จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และ เครื่องจักรกลในการปฏิบัติงานของ อปท. 4. สนับสนุนให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการเรื่องของการบริหารจัดการ ของ อปท.	- ทุกส่วนราชการในสังกัด อบจ.ระยอง

6. ประเด็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
6. การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน	1. ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษา ถนน รางระบายน้ำ 2. ก่อสร้างสวนสุขภาพ ปรับปรุงภูมิทัศน์ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชน 3. ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการ ของสถานีขนส่งผู้โดยสาร	- กองช่าง - กองทรัพยากรธรรมชาติฯ - กองแผน - กองกิจการสภาฯ

7. ประเด็นการพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
7. การพัฒนาแหล่งน้ำ	1. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณูปการ ของ อปท. 2. ศึกษาและพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นแหล่งสำรองน้ำ 3. พัฒนาระบบสารสนเทศ สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ 4. ส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนบริหารจัดการน้ำ 5. ก่อสร้าง ปรับปรุง ขุดลอก คู คลอง ฝาย เพื่ออุปโภค บริโภค การเกษตร	- กองช่าง - กองแผนฯ - กองทรัพยากรธรรมชาติฯ

8. ประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานรับผิดชอบ
8. การพัฒนาเศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้	1. ส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน 2. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนและเพิ่มทักษะแก่ประชาชน 3. จัดสร้างตลาดกลางแสดงและจำหน่ายสินค้าการเกษตร 4. สร้างมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าของสินค้าการเกษตร 5. สนับสนุนให้ความร่วมมือ การลงทุนกับทั้งในและต่างประเทศ 6. เพิ่มรายได้ของ อปท.	- สำนักปลัดฯ - กองกิจการสภาฯ - กองแผนฯ

บทที่ 6

การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

เพื่อให้การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง 8 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ได้กำหนดวิธีดำเนินการติดตามประเมินผล ดังนี้

6.1 แต่งตั้งคณะติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

6.1.1 กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

6.1.2 ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

6.1.3 รายงานผลและเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น โดยประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

6.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ได้กำหนดแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผล ดังนี้

6.2.1 การติดตามผลการดำเนินโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) การติดตามผลการดำเนินโครงการจากการตรวจสอบเอกสารรายงานผลการดำเนินการในแต่ละยุทธศาสตร์
- 2) การติดตามจากการสุ่มตรวจโครงการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

6.2.2 การประเมินผลโดยใช้แบบในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งมี ประเด็นในการประเมิน 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาพรวม
- 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา
- 3) ประเมินการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัดที่เลือก

6.3 ห้วงเวลาในการติดตามและประเมินผลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง คือ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – เดือนธันวาคมของทุกปี

อย่างไรก็ตามแนวทางในการติดตามและประเมินผล อาจมีการปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องในประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบัน

แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

คำชี้แจง : เป็นแบบประเมินผลตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และมีกำหนดระยะเวลาในการรายงานปีละ 1 ครั้ง
หลังจากสิ้นสุดปีงบประมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....

2.วัน/เดือน/ปี ที่รายงาน.....

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์ และโครงการในปี.....

3.ยุทธศาสตร์และจำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผน และจำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	
	จำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผน	จำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ

ผลการดำเนินงาน

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

ประเด็น	พอใจมาก	พอใจ	ไม่พอใจ
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ / กิจกรรม			
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ / กิจกรรม			
3. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ / กิจกรรม			
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ / กิจกรรม ให้ประชาชนทราบ			
5. การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ / กิจกรรม			
6. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด			
7. ผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น			
8. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ / กิจกรรม			
ภาพรวม			

ผลการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1.....

1) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

ประเด็น	คะแนนความพึงพอใจ (เต็ม 10 คะแนน)
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ / กิจกรรม	
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ / กิจกรรม	
3. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ / กิจกรรม	
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ / กิจกรรมให้ประชาชนทราบ	
5. การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ / กิจกรรม	
6. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	
7. ผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชน ในท้องถิ่น	
8. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ / กิจกรรม	
ภาพรวม	

2) การเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ก่อน ดำเนินการ (จำนวน)	หลัง ดำเนินการ (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				